Alexandru Teodorescu

Juvenile Cell

Five Years in the Jails and Labour Camps of Communist Romania

An excerpt

Celula de Minori

Fragment

Parallel Texts

Translated into English by
James Christian Brown

Edited by
Lidia Vianu

Contemporary Literature Press

http://editura.mttlc.ro
2016

Contemporary Literature Press
http://editura.mttlc.ro
Contemporary Literature Press
The online Publishing House of the University of Bucharest
Lidia Vianu
Director
C. George Sandulescu
Executive Advisor
Editura pentru studiul limbii engleze prin literatură
Universitatea din București
British Council
Ambasáid na hÉireann
Embassy of Ireland
Ambasada Irlandei
Institutul Cultural Român

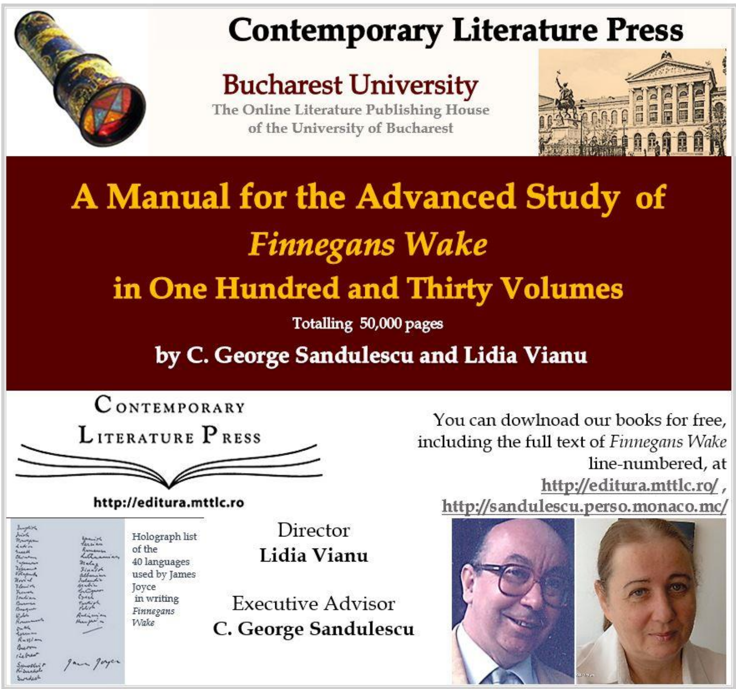
ISBN 978-606-760-087-2

Cover Design and overall Layout by
Lidia Vianu

Subediting: Ruxandra Vorotneac
Proofreading: Nadina Țărucă
IT Expertise: Cristian Vîjea, Simona Sămulescu, Cristina Petrescu
PR Manager: Violeta Baroană

Acknowledgements

This is an excerpt from Alexandru Teodorescu's book, *Celula de minori*, published by Humanitas in 2015, http://www.humanitas.ro/humanitas/celula-de-minori

Alexandru Teodorescu

Juvenile Cell

Five Years in the Jails and Labour Camps of Communist Romania

An excerpt

Celula de Minori

Fragment

Parallel Texts

Translated into English by
James Christian Brown

Edited by
Lidia Vianu

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

http://editura.mttlc.ro
2016

Alexandru Teodorescu

Juvenile Cell: Five Years in the Jails and Labour Camps of Communist Romania
Celula de Minori
Parallel Texts

Table of Contents

Juvenile Cell Five Years in the Jails and Labour Camps of Communist Romania An excerpt	**Celula de Minori** Fragment	
The Arrest. 14 May 1959	Arestarea. 14 mai 1959	p. 2
The Trial. Uranus, 21 August 1959	Procesul. Uranus, 21 august 1959	p. 14
The Beginning. September 1958	Începutul. Septembrie 1958	p. 17
21 September 1958	21 septembrie 1958	p. 38
Excerpts from reviews	Fragmente critice	p. 53

Contemporary Literature Press

http://editura.mttlc.ro
2016

Arestarea
14 mai 1959

Arestarea a venit tot atât de neaşteptat ca un cutremur. Părea o zi ca toate celelalte, nimic nu anunța nenorocirea. Locuiam de o lună într-un apartament mare, aveam camera mea la ultimul etaj, aşa cum îmi promisese tata, pe Bulevardul 1848 la numărul 12, în centrul Bucureştiului, la doi paşi de borna din curtea bisericii Sfântul Gheorghe, care marca kilometrul zero. Tata plecase la biserică, mama se apucase să facă curat, iar eu mă pregăteam să mă duc la şcoală. De când ni se dăduse voie nouă, celor din ultimul an, să renunțăm la uniformă, nu mai ieşeam din sacou. Am mai verificat o dată manualele şi caietele puse de cu seară în geantă, nu erau multe. Terminaserăm tezele, mediile erau în mare parte încheiate, mai aveam două săptămâni până la examenul de maturitate. I-am promis mamei că vin la timp la masă şi am ieşit în stradă.

Lumea se grăbea ca întotdeauna să ajungă la serviciu. Nu m-am dus la trecerea de pietoni, am

The Arrest
14 May 1959

The arrest, when it happened, came with all the shock of an earthquake. It had seemed to be a day just like any other, with nothing to warn of what was to follow. Just the week before, we had moved into a large apartment in 1848 Boulevard, at number 12. I had my own room on the top floor. It was right in the centre of Bucharest, a stone's throw from the monument in the courtyard of St George's church that marked kilometer zero. That morning, my father had gone to the church, my mother had started cleaning, and I was getting ready to go to school. From the moment we final year pupils had been given permission to stop wearing our school uniforms, I had never been out of my casual jacket. I checked once more the books and notebooks that I had put in my bag the evening before; there were not so many. We had finished the class exams. The grades were mostly finalized. There were just two weeks to go before the baccalaureate. I promised my mother that I would be home in time for dinner, and went out into the street.

As usual, people were hurrying to get to work. I didn't go to the pedestrian crossing, but ran diagonally across the

traversat bulevardul în fugă, în diagonală, aşa cum făceam în fiecare dimineață, şi m-am dus la chioşc să cumpăr un ziar. N-am mai apucat. Doi indivizi m-au prins de brațe şi un al treilea m-a întrebat dacă sunt Teodorescu Alexandru. Am zis că da. M-au săltat şi m-au băgat într-o Pobedă neagră, pe bancheta din spate, între ei. Mi-au pus ochelari de metal şi mi-au ținut capul aplecat. Maşina a demarat.

Aşa a început calvarul. De la o secundă la alta, lumea în care mă simțeam iubit, protejat, dispărea lăsând în urma ei un gol. Eram pierdut. Simțeam cum frica mă paralizează. Sigur că mă gândisem că aş putea fi arestat, dar una e să te gândeşti, şi alta e să fii arestat! Instinctiv m-am gândit la părinți şi prieteni, la Florentina, la Cyrus. Eram o primejdie pentru ei.

Nu ştiam cât timp trecuse, nu mai percepeam scurgerea lui. Aveam impresia că maşina se învârte în cerc. Din cauza ochelarilor de metal, nu vedeam afară. Îmi doream din toată inima să fiu tare, ca să nu fac rău nimănui. Mi-am făcut din această dorință regula de aur, punctul de sprijin, ca să nu mă pierd în necunoscut. Maşina a luat-o pe o

road, just as I did every morning, and headed for the kiosk to buy a newspaper. I didn't get that far. Two individuals grabbed me by the arms and a third asked me if I was Teodorescu Alexandru. I said I was. They lifted me and shoved me into a black Podeba car, between them on the back seat. They put metal blindfold glasses over my eyes and held my head down. The car set off.

That was how the agony started. In the space of a moment, the world in which I felt loved and protected disappeared, leaving behind it a void. I was lost. I felt myself becoming paralysed with fear. Of course I had thought I might be arrested, but it's one thing to think and another to be arrested! Instinctively my thoughts went to my parents and friends, to Florentina, to Cyrus. I was a danger to them.

I didn't know how much time had passed. I was no longer aware of its flow. I had the impression that the car was going round in a circle. Because of the metal glasses, I couldn't see outside. I wanted with all my heart to be strong, so as not to cause anyone any harm. I made this desire my golden rule, my point of support so I would not get lost in the unknown. The car turned into a street

stradă la vale, şi a parcat într un garaj. M-au dat jos şi am luat liftul. Când mi-au scos ochelarii mă aflam într-un birou cu o masă, câteva scaune şi un cuier cu stativ. Eram la Miliția Capitalei. Au tăbărât pe mine cu pumnii. Începuse ancheta.

Seara m-au suit împreună cu ceilalți colegi într-o dubă, şi ne-au dus la Uranus. M-au percheziționat, mi-au luat amprentele, m-au fotografiat şi au făcut inventarul obiectelor confiscate. La urmă m-au dus în celula 133, tot cu ochelarii de metal la ochi. Sergentul mi-a comunicat regulamentul: nu aveam voie să mă întind pe pat în timpul zilei, stingerea era la ora zece seara, deşteptarea la cinci dimineața, trebuia să dorm cu mâinile deasupra păturii. Celula nu avea geam, şi un bec ardea în permanență. Nu eram singur, împărțeam camera cu un student de la arte plastice. Era tot atât de tăcut sau prevăzător ca şi mine şi n-am vorbit deloc. Ne-am spus doar noapte bună când s-a dat stingerea. Nu am putut dormi. Ne-au trezit incontinuu, ca să ținem brațele la vedere, deasupra păturii.

A doua zi, pe 15 mai, am fost scos la interogatoriu. Mi-am pus

going downhill and parked in a garage. They took me out and we got into a lift. When they removed the glasses, I found myself in an office with a table, a few chairs, and a freestanding coat-rack. I was at the Bucharest Police headquarters. They laid into me with their fists. The investigation had started.

In the evening they loaded me and the others into a van and took us to Uranus. They searched me, took my fingerprints, photographed me, and made an inventory of the objects they had confiscated from me. Then they took me to cell 133, again with metal glasses over my eyes. The sergeant communicated the regulations to me: I was not allowed to lie down on the bed during the day, lights out was at 10pm, reveille at 5am, and I was to sleep with my hands on top of the blanket. The cell had no window, and a light bulb was permanently on. I was not alone. I shared the room with an art student. He was just as quiet or apprehensive as me and we didn't speak at all. We just bade each other goodnight when the order came for lights out. We couldn't sleep. They kept waking us up to make us put our arms in view, on top of the blanket.

The next day, 15 May, I was taken out for interrogation. I put the glasses on

singur ochelarii. Milițianul care m-a condus m-a băgat într o cameră şi mi-a spus să mi-i dau jos. În dreptul geamului zăbrelit se afla un birou, lângă uşă o măsuță şi un scaun. M-a ținut în picioare până a venit anchetatorul. Încercam zadarnic să mă liniştesc, dar nu reuşeam să îmi dezlipesc privirea de la biroul pe care erau înşirate coli de hârtie, un stilou şi un baston de cauciuc. A intrat anchetatorul, un țigan înalt, slab, cu părul negru, ochii mari, negri, încercănați, sprâncenele stufoase, buzele groase, vineții. Era în civil, dar milițianul i s-a adresat cu „tovarăşe locotenent-major". A trebuit să îmi spună de două ori să stau jos, atât eram de tulburat. Când m-am aşezat pe scaun, mi-am dat seama că şi el, şi masa erau prinse în podea.

Anchetatorul a făcut ordine în hârtii, şi a început interogatoriul. El întreba, eu răspundeam, şi el scria. Primele întrebări se refereau la datele mele personale: numele, prenumele, data şi locul naşterii… Răspundeam fără să mă uit la el, de teamă să nu mă trădeze ochii.

— Apartenența politică?

— ?

— Ai fost în UTM?

myself. The policeman who guided me put me in a room and told me to take them off. In front of the barred window there was a desk, and beside the door a small table and a chair. He kept me on my feet till the investigator came. I tried in vain to calm myself, but I couldn't take my eyes from the desk, where I could see sheets of paper, a pen, and a rubber baton. The investigator came in. He was a tall, thin Gypsy, with black hair, big, dark, deep-set eyes, bushy eyebrows, and thick purple lips. He was in civilian clothes, but the policeman addressed him as 'Comrade First Lieutenant'. I was so nervous that he had to tell me twice to sit down. When I sat on the chair, I noticed that both it and the table were fixed to the floor.

The investigator put the papers in order and began the interrogation. He asked, I answered, and he wrote. The first questions were about my personal details: surname, forename, date and place of birth… I answered without looking at him for fear that my eyes would betray me.

'Political affiliation?'

'?'

'You were in the Union of Young Workers?'

—Da.

Eram deja fost membru UTM. Verificau totul: profesia, situația familiară, originea socială, decorații, la ce armată am făcut serviciul militar etc. Nu am uitat ultimele două întrebări: „Dacă a participat în bande, în organizații contrarevoluționare?", „Dacă a fost judecat, când, din ce cauză, de cine şi la ce pedepse a fost condamnat?"—erau ca o pregătire pentru ce mă aştepta.

'Yes.'

So I was already a former member of the Union of Young Workers. They checked everything: profession, familiar (sic) situ-ation, social origin, decorations, which army branch I had done my military service in, etc. I have never forgotten the last two questions: 'If he has taken part in counter-revolutionary gangs or organizations', and 'If he has been judged, when, for what reason, by whom, and to what punishment he was sentenced'—it was like a preparation for what was awaiting me.

Anchetatorul s-a ridicat în picioare, s-a uitat cercetător la mine, a luat bastonul de cauciuc, şi s-a apropiat încet, amenințător. Nu m-a lovit, doar a izbit masa, dar am înțeles mesajul.

The investigator stood up, looked enquiringly at me, picked up the rubber baton, and approached slowly, threateningly. He didn't strike me, he just banged the table, but I got the message.

—Bă, să nu mă minți! Spune, bă, ce activitate ai desfăşurat împotriva ordinii sociale!

'Don't you lie to me! Tell me, what activity did you carry out against the order of society?'

Primul interogatoriu a durat trei ore. Când a terminat de scris, mi-a adus foile şi mi-a cerut să iscălesc pagină cu pagină. Am citit procesul-verbal cu mare atenție. Întrebările referitoare la datele personale erau tipărite, greşelile nu îi aparțineau. Îl chema Blidaru Gheorghe, anchetator penal de securitate din MAI—Direcția de Anchete Penale. N-am uitat

The first interrogation lasted three hours. When he had finished writing, he brought me the pages and asked me to sign them one by one. I read the minute very carefully. The questions about personal details were typed, so the language mistakes were not his. He was called Gheorghe Blidaru, and he was a Securitate investigator in the Criminal Investigations Directorate of the Ministry

surprinzătoarea formulare a primei întrebări: „Arată dumneata, ce activitate potrivnică ordinei sociale din R.P.R. ai desfăşurat?“ Mă simțeam ca un animal de circ adus în arenă să arate ce a învățat. El nu mă acuza de nimic, eu trebuia numai să vorbesc, avea el grijă să-mi reformuleze răspunsul ca să sune ca o învinuire.

—Eu n-am spus asta. Nu semnez!

—Ce-ai zis!? Unde mă-ta crezi că eşti, bă?!

Din doi paşi Blidaru a fost lângă mine. Prima oară m-a „prelucrat“cu palmele, apoi cu bastonul de cauciuc. A transpirat făcând tot posibilul să mă „dreseze“. Scenele acestea nu apar în „procesul-verbal de interogator“. Nici o amenințare, nici o jignire, nici o tăbăcire a obrajilor mei. Ancheta nu lăsa urme compromițătoare.

În următoarele două săptămâni, nu m-au mai scos la anchetă. M-am obişnuit repede să primesc porția de mâncare prin vizetă, să fiu urmărit prin ochiul ei zi şi noapte, să nu văd alt chip decât pe cel al studentului, şi să fiu sculat din somn ca să țin mâinile deasupra

of Internal Affairs. I still remember the surprising way the first question was formulated: ‘Show what activity contrary to the social order of the Socialist Republic of Romania you carried out.’ I felt like a circus animal brought into the ring to show what it has learnt. He didn’t accuse me of anything. I just had to speak, and he would take care to reformulate my answer so that it would sound like an accusation.

‘I didn’t say that. I’m not signing!’

‘What did you say!? Where the hell do you think you are?’

In an instant Blidaru was beside me. First he ‘processed’ me with his palms, then with the rubber baton. He worked himself into a sweat doing all he could to ‘train’ me. These scenes don’t appear in the ‘in-terrogator’s minute’. No threats, no insults, no blows to my cheeks. The investigation left no compromising traces.

For the next two weeks they didn’t take me out for questioning again. I quickly got used to receiving my portion of food through the hatch, to being observed through its peephole day and night, to seeing no other faces than that of the art student, and to being roused from my sleep to put my hands on top of

păturii. Nu vorbeam. Când nu ne gândeam la nenorocirea noastră, ne uitam la pereți, la tavan, unde bănuiam că ascunseseră microfoane. O dată pe săptămână primeam ciorbă de burtă. Păstram bucățile, le puneam între cojile de turtoi, şi ne făceam un sandvici de zile mari.

La al doilea interogatoriu, anchetatorul a schimbat tactica. Întreba, eu răspundeam, şi el îşi lua notițe. Când am fost adus din nou, peste alte două săptămâni, mi-a cerut să semnez procesul-verbal de data trecută. Întrebările erau în esență aceleaşi, răspunsurile mele erau însă completate, reformulate, în aşa fel încât să nu pot contesta nici o acuzație: „recunoşteam" că am fost „recrutat" în organizația „contrarevoluționară" Frontul Eliberării Naționale, că purtam discuții „duşmănoase" la adresa regimului democrat-popular. Am protestat, deşi ştiam că e inutil, împotriva folosirii cuvântului „element" pentru colegii mei. Odată prins în roțile maşinăriei Securității, nu aveai scăpare. În al treilea proces-verbal nu mai era vorba de manifestele multiplicate şi răspândite de noi, ci de „fițuici

the blanket. We didn't speak. When we weren't thinking about the trouble we were in, we looked at the walls, at the ceiling, where we suspected they had hidden microphones. One day a week we got tripe soup. We would save pieces of tripe and put them between crusts of maize bread to make a top-notch sandwich.

At the second interrogation, the investigator changed his tactics. He asked, I answered, and he made notes. When I was brought back again, after another two weeks, he asked me to sign the minute of the previous interrogation. The questions were essentially the same, but my answers were expanded, reformulated, in such a way that I would be unable to contest any accusation: I 'admitted' that I had been 'recruited' into the 'counter-revolutionary' organization the National Liberation Front, that we had had discussions that were 'hostile' to the democratic-popular regime. I protested, although I knew it was useless, against the use of the words 'hostile elements' for my colleagues. Once you were caught in the wheels of the Securitate machinery, there was no escape. In the third minute, it was no longer a matter of s multiplied and distributed by us, but of 'counter-revolutionary scraps'. We were ready to

contrarevoluționare". Eram bun de dus la proces.

În celula noastră a fost adus comandorul Ştefan Eftimie. Era plin de punguliţe. De la el am aflat că anii de închisoare ai unui deţinut se cunosc după numărul de sarsanale. Tot el ne-a spus cum să ne petrecem timpul: învăţând! Într-o zi, când s-a întors de la interogatoriu, ne-a zis:

—Să vă păzească Dumnezeu să aveţi de-a face cu căpitanul Enoiu, Marele Anchetator!

Credeam că ancheta e lucrul cel mai greu de suportat. M-am înşelat. M-au sculat noaptea. M-am îmbrăcat în grabă, în vreme ce comandorul mi-a şoptit: „Îţi dau drumul!" Mi-au pus ochelarii, dar tot zăream câte ceva. Învăţasem să ţin ochii strânşi şi, după ce îmi puneau ochelarii, îi deschideam. Miliţianul care mă însoţea mă izbea de pereţi, mă zorea, răcnea la mine. Pe un culoar, s-a deschis o uşă şi am recunoscut vocea lui Piţi, colegul meu de clasă: urla de durere! Uşa era capitonată. M-au băgat în camera următoare, unde mă aştepta un anchetator. Pe masă, dinaintea lui, stătea un pistol. A urlat la mine:

be put on trial.

Naval Captain Ştefan Eftimie was brought to our cell. He was covered with little bags. From him we learned that you can tell how many years someone has been a prisoner by how many pouches he has. It was also he who told us how to spend our time: learning! One day, when he came back from interrogation, he said to us:

'God save you from having anything to do with Captain Enoiu, the Chief Investigator!'

I had thought the investigation was the hardest thing to bear. I was wrong. They woke me up in the night. I got dressed in a hurry, while Captain Eftimie whispered to me, 'They're letting you go!' They put the glasses on me, but I could still see a bit. I had learned to keep my eyes tight shut, and once they had put the glasses on me, I would open them. The policeman who accompanied me knocked me against the wall, hurried me on, and bellowed at me. In a corridor, a door opened and I recognized the voice of Piţi, my classmate: he was screaming with pain! The door was sound-proofed. They put me in the next room, where an investigator was waiting for me. On the table in front of him lay a pistol. He yelled at me:

—Cum ai omorât milițianu'!?

A venit Enoiu:

—A recunoscut?

M-au scos din pumnii lui şi m-au dus în camera cu uşa capitonată. În fața mea, trei ofițeri în uniformă, nemişcați, în spatele lor, o structură de lemn şi pe perete, vâne de bou, bastoane de cauciuc şi răngi. La stânga mea, două brute: o namilă cu umeri lați şi fără gât, cu mânecile cămăşii suflecate, şi lângă el, un monstru de un metru, gol până la brâu, cu păr pe față şi pe corp. Bestia cu capul mic îndesat între umerii vânjoşi a făcut un pas spre mine. Am încercat să-l evit, dar brațele lui transpirate m-au prins şi în clipa următoare eram deja întins pe podea, imobilizat. Dihania de pitic mi-a tras pantalonii şi chiloții până la genunchi. Unul dintre ei m-a acoperit cu un cearşaf ud. Un ofițer mi-a ordonat să strâng pumnii, să-i pun unul peste altul, să-mi sprijin bărbia pe ei şi să mă uit la el. Era oare doctorul închisorii? Când eram gata pentru tortură, a sosit şi căpitanul Enoiu. M-a întrebat din nou:

—Cum ai omorât milițianu'?

N-a aşteptat răspunsul, a ordonat imediat:

'How did you kill the policeman!?'

Enoiu came in:

'Has he confessed?'

They removed me from his grasp and took me to the room with the sound-proofed door. In front of me, three uniformed officers, motionless; behind them, a wooden structure; and on the wall, rawhide whips, rubber batons, and crowbars. To my left, two brutes: a great hulk of a man with broad shoulders and no neck, with his shirt sleeves rolled up, and beside him, a monster one meter in height, stripped to the waist, with hair all over his face and body. The beast with the small head stuffed between muscular shoulders took a step towards me. I tried to get out of his way, but his sweaty arms caught me, and the next moment I was already flat on the floor, immobilized. The ferocious dwarf pulled down my trousers and underpants to my knees. One of them covered me with a wet sheet. An officer ordered me to clench my fists, to put them one on top of the other, to support my chin on them, and to look at him. Was he perhaps the prison doctor? When I was ready for the torture, Captain Enoiu arrived too. He asked me again:

'How did you kill the policeman?'

He didn't wait for an answer. He gave the order immediately:

—25 de lovituri!

Cei doi torţionari, aşezaţi de o parte şi de alta, au început să mă bată cu vânele de bou. Nu mă mişcam, de frică să nu-mi atingă vreun organ. După câteva lovituri, mijlocul şi fesele îmi erau ca anesteziate. La a şaptesprezecea lovitură, înnebunit de durere, de urletele torţionarilor şi de întrebarea năucitoare „Cum l-ai omorât pe miliţian?“, m-am auzit strigând:

—Săriţi, americani! Veniţi!

Brutele au fost atât de surprinse, încât s-au oprit din bătaie. Primul care şi-a revenit a fost tot Enoiu, care a urlat:

—Ce-ai zis!? Paştele mă-tii, ţi-arât eu „americanii“. Încă 25 de lovituri!

Torţionarii şi-au reluat ritmul. Gâfâiau. Vâna de bou groasă era urmată de cea subţire care mă teroriza cu şuieratul ei, secondat de o durere ascuţită, pătrunzătoare, pe care o simţeam direct în creier. Icneam la fiecare lovitură. M-a apucat un tremur de necontrolat. Capul mi-a căzut de pe pumn, izbindu-se de podea. Nu îmi amintesc drumul de întoarcere, dar când am deschis ochii, l-am văzut pe comandor, care mă aştepta în celulă cu cearşaful meu ud.

'Twenty-five strokes!'

The two torturers, positioned on either side, started to beat me with the rawhide whips. I didn't move for fear they might harm some internal organ. After a few strokes, it was as if my midriff and buttocks were anaesthetized. Then, at the seventeenth stroke, maddened by pain, by the yells of the torturers, and by the baffling question 'How did you kill the policeman?', I heard myself shouting:

'Hurry up, Americans! Come!'

The brutes were so surprised that they stopped the beating. The first to recover was Enoiu, who yelled:

'What did you say!? I'll give you fucking Americans! Another twenty-five strokes!'

The torturers resumed their rhythm. They were panting. The thick whip was followed by the thin one, which terrorized me with its whistle, followed by a sharp, penetrating pain that I felt directly in my brain. I winced at every stroke. I began to tremble uncontrollably. My head fell from my fist and struck the ground. I don't remember the way back, but when I opened my eyes, I saw Captain Eftimie, who was waiting for me in the cell with my wet sheet. It was a night of agony. I couldn't

A fost o noapte de chin. Nu puteam sta nici jos, nici pe spate!

După câteva zile, am fost scos să citesc dosarul şi să iscălesc că nu am alte declarații şi completări de făcut, şi nici de formulat vreo cerere. Am semnat. Nu voiam altceva decât să scap din ghearele lor cât mai repede, dar nu m-au lăsat până n-am citit şi ultima pagină din dosar.

Studentul s-a îmbolnăvit grav. Vomita, avea febră mare, aiura. Peste trei zile, când l-au scos din celulă, era mai mult mort decât viu. Nu l-au mai adus înapoi. I s-a tras de la sandviciuri. A vrut să îşi prelungească plăcerea şi şi-a dozat bucățile de burtă să îi ajungă pentru câteva zile. Era iulie. În celula fără geam era o căldură insuportabilă. Comandorul îl sfătuise să mănânce burta repede, se altera uşor, dar nu-l crezuse.

lie on my back or on my front!

A few days later, I was taken out to read my file and to sign that I had no other declarations or supplementary information to add or any application to make. I signed. All I wanted was to escape from their clutches as quickly as possible, but they wouldn't let me till I had read every single page of the file.

The art student had got very sick. He was vomiting, had a high fever, and was talking deliriously. Three days later, when they took him out of the cell, he was more dead than alive. They didn't bring him back. He got it from the sandwiches. He had wanted to prolong the pleasure, and had rationed out the pieces of tripe to last him several days. It was July. In the windowless cell, the heat was unbearable. Captain Eftimie had advised him to eat the tripe quickly, because it would go off, but he hadn't believed him.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
La lupta pentru cauza Partidului Muncitoresc Romîn, fii gata!

Scînteia pionierului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

Anul VII nr. 101 (453) sîmbătă 17 decemb. 1955 ★ 4 pag. 15 bani

Partidului drag

Poporul nostru muncitor intîmpină cu bucurie cel de-al II-lea Congres al Partidului Muncitoresc Romîn, care va avea loc la 23 decembrie. Răsfrîngerea acestei bucurii se află în muncă, în înfăptuirile ce se nasc ceas de ceas. Veștile vin neîncetat: tunelul hidrocentralei de la Bicaz a fost străpuns; prima fabrică de penicilină din țară a intrat în funcțiune; ceferiștii de la atelierele „Ilie Pintilie" din Iași au realizat economii de aproape două milioane lei.. Vești din care se revarsă rodul plin al faptelor; vești care vin din orașe și sate, din fiecare colț al patriei, mărturisind despre forța creatoare a poporului, despre marea lui dragoste pentru partid.

Oamenii muncii văd în partidul comuniștilor mintea luminată și brațul cutezător care le-a făurit o viață nouă, liberă, care-i călăuzește către minunatul viitor socialist. De aceea, ei aduc partidului cinstirea cea mai înaltă: aceea a muncii eroice, avîntate.

Alături de cei vîrstnici, tînăra generație a patriei noastre închină elanul ei în muncă, partidului drag.

Plenara a III-a a Comitetului Central al U.T.M., care a avut loc în luna octombrie, a arătat tineretului care sînt sarcinile sale în întîmpinarea Congresului partidului. Tineretul, în frunte cu utemiștii, a răspuns cu înflăcărare acestei chemări. In uzine, pe ogoare, în școli, tinerii dobîndesc necontenit noi succese în activitatea lor.

Pionierii și școlarii, avînd în față pilda vie a fraților lor mai mari, utemiștii, își vădesc și ei prin fapte, prin munca lor, dragostea și recunoștința pentru partid.

Plenara Comitetului Central al U.T.M. le-a dat și lor îndrumări despre chipul în care pot cinsti apropiatul Congres al partidului.

Sarcina de căpetenie a oricărui pionier este învățătura. Ea trebuie împlinită mereu mai bine, mai temeinic, așa cum fac de pildă elevii Școlii de 7 ani nr. 9 — mixtă din Craiova, care au obținut, în ultima vreme, rezultate deosebit de bune în însușirea cunoștințelor predate. Disciplina, îngrijirea bunurilor școlii, respectul față de profesori sînt de asemenea îndatoriri pionierești strîns legate de învățătură.

In munca obștească, patriotică, pionierii participă cu însuflețire și au obținut realizări frumoase, bogate. Angajamentul pionierilor din Capitală, de a strînge 1 milion de kilograme fier vechi, a fost îndeplinit și depășit. La uzinele Mao-Țze-dun au fost turnate șarje rapide din fierul colectat de pionierii școlilor nr. 39 fete și 146 băieți. Pionierii din comuna Tepu, raionul Tecuci, au amenajat o pepinieră cu 1500 de puieți, cei din comunele Cărpiniș și Săcelu, raionul Novaci, au plantat 300 de pomi...

Faptele sînt multe și grăitoare. Ele trebuie continuate însă și sporite. Fiece bucată de metal vechi ajută ca patria să aibă mai multe strunguri, mai multe tractoare. Fiece pom sădit face ca livezile patriei să fie mai îmbelșugate, mai frumoase.

In cinstea Congresului partidului, în unități și detașamente se organizează serbări, concerte, care sînt prezentate la cluburi sau la cămine culturale. In același timp, pentru a cunoaște mai bine trecutul de luptă al partidului, se fac vizite la muzee și locuri istorice, se citesc cărți care vorbesc despre aceasta sau se organizează întîlniri cu comuniștii care au luptat în ilegalitate.

Organizația de pionieri, vlăstar din puternica tulpină a partidului, trebuie să crească, să se întărească. Copiii cei mai sîrguincioși, mai disciplinați, trebuie primiți cu dragoste în rîndurile organizației. Iar pionierii care se apropie de 14 ani trebuie la rîndul lor, să se pregătească pentru marea clipă a primirii carnetului roșu de utemist.

Insușindu-și temeinic știința, fiind disciplinați, muncind cu rîvnă pentru înflorirea patriei, pionierii și școlarii vor aduce partidului cea mai frumoasă cinstire, mulțumirea cea mai vie pentru viața senină ce le-a dăruit-o.

Tu școlarule nu ești acum la școală și totuși învățătoarea ta este aproape de tine. Iat-o, ea citește cu atenție caietul tău și caietele colegilor tăi, urmărește rîndurile scrise de tine, cumpănește fiecare cuvînt, fiecare frază.

Profesoarei

Tu taina cărții ne înveți,
Iubită profesoară,
Făptura ta, în orice zi,
Cu grijă ne-nconjoară.

În fața ta, toți dragi sîntem
Și toți sîntem de-o seamă;
Tu răbdătoare ești cu noi
Și bună ca o mamă.

Argintul ce-a încununat
A tale mîndre plete
Ne spune că ai învățat
Atîți băieți și fete!...

Și totuși, ochii ți-au rămas
La fel de mari și tineri,
De parcă anii ce-au plecat
Nu tu i-ai dus pe umeri.

Ioana PANAIT
cl. a VII-a
comuna I.C. Frimu,
raionul Lehliu, reg. București

A fost odată...

In povestirea mea nu-i vorba nici de năzdrăvanul Păcală și nici de Dănilă Prepeleac. Eroii mei sînt mai mici, dar care au făcut năzdrăvănii destul de mari. Și pentru că am început cu „A fost odată", va trebui să mă întorc la primele zile ale anului școlar. Să vedeți ce se petrecea pe atunci în clasa a V-a B:

— Ce ați avut de învățat pentru astăzi? întrebă tovarășul profesor.

— Pentru astăzi am avut, au!... M-a lovit peste ureche! zise Eva. Am avut despre structura...

— Să iasă la răspuns Irina Comșa, Medvigi Minodora și Boldinog Petre.

Nici n-a apucat Irina să răspundă, cînd se pomeni cu un cocoloș de hîrtie peste nas.

Trăgătorul iscusit, și după el, bineînțeles, toată clasa, a izbucnit în rîs.

— Eu nu știu lecția, spuse Boldinog Petre. N-am avut timp să învăț.

Tovarășul profesor a început să explice noua lecție. Elevii priveau atenți... la porumbelul de hîrtie ce „zbura" leneș prin clasă.

Asemenea lucruri se petreceau aproape în fiecare zi. Mihalcea se certa mereu cu Nicușoara. „Ieși afară din banca mea! Nu mai stau cu tine!" și luînd cărțile Nicușoarei le punea în mijlocul clasei.

Mai interesante erau spectacolele de circ. Și nu-i de mirare, un artist cu atîta măiestrie la strîmbături ca Pompiliu Ignat, nici că era altul în școală.

Așa a fost odată clasa a V-a B. Dar acum? Acum e o clasă bună și, ca să vă dovedesc acest lucru, am să vă povestesc cîteva întîmplări.

De ce nu învață Petre?

Cîteva zile după ce a fost ales noul colectiv de conducere, în clasa a V-a B s-a ținut o adunare.

— Ce facem cu Boldinog? Nu învață și are o mulțime de 2!

— Ar trebui să ne ducem la el acasă, să vedem cu ce se ocupă, propuse Deșliu Petrana.

Chiar în după-masa aceea, cîțiva pionieri au pornit spre casa în care locuiește Petre. L-au găsit acasă, dîndu-i de mîncare surioarei lui.

— Mama are mult de lucru și trebuie s-o îngrijesc pe surioara mea.

— Știți ce? Am să vin eu și am să stau cu surioara lui pînă cînd își învață el lecțiile, spuse Gaidamut Titus.

De atunci, Petre a început să dea răspunsuri bune la lecții. Iar Titus nu și-a uitat promisiunea.

Cum s-au împăcat certărețele

Intr-o zi, cînd certărețele au venit la școală, și-au găsit colegii în jurul gazetei de perete, rîzînd cu poftă.

— E grozavă caricatura! izbucni Pompiliu. Ce zici de ea, Mihalcea?

— Taci din gură, acuși îți vine și ție rîndul, îi închise gura Petrana.

Mihalcea era tare furioasă. Auzi! Să-i facă o caricatură și să rîdă toată clasa de ea! Apropiindu-se de bancă, o privi încruntată pe Nicușoara. Cîteva zile, au stat supărate, fără să schimbe o vorbă. Dar într-o dimineață, din ce pricină nu se știe, au început să se certe din nou.

— Să ieși afară din banca mea!

— Știi ce, Nicușoara? Hai să nu ne mai certăm, să ne împăcăm! Vrei să ne pună iarăși la gazeta de perete, să rîdă toți de noi? spuse Mihalcea.

Și clasa, a rămas fără certărețe.

„E rîndul tău Pompiliu"

— Ii arăt eu! Ce-i pasă dacă nu-mi fac lecțiile? gîndi Pompiliu.

Cînd a auzit că Minodora e scoasă la lecție, Pompiliu a început să se pregătească de atac. A scos din buzunar elasticul, dar cînd să fixeze „glonțul", ia-l de unde nu-i!...

— Tu mi l-ai luat? îl întrebă pe Titus. Cel întrebat păru să nu fi auzit.

Pînă să-și facă Pompiliu „gloanțe" noi, Minodora termină răspunsul.

Furios, Pompiliu rupse o foaie de hîrtie, cu gîndul să facă un porumbel. Dar cu un gest scurt și hotărît, Titus îi luă hîrtia din mînă.

— In pauză, Pompiliu, nu acum! adăugă el.

★

Și așa, ca mai fiecare poveste, și aceasta se sfîrșește cu bine. Dar înainte de a termina, vreau să spun ce mi-a plăcut la colectivul clasei a V-a B de la Școala de 7 ani — Mircea Vodă, raionul Călărași: că știu să găsească „ac de fiecare cojoc".

„Numai așa am reușit să trecem pragul celui de al II-lea pătrar, fără nici un pionier cu nota 2", mi-a zis la despărțire Petrana.

Irina RADULIAN

Scânteia pionierului, 1955

CONTEMPORARY
LITERATURE PRESS

http://editura.mttlc.ro
2016

Procesul
Uranus, 21 august 1959

Mi-au adus haina şi un fier de călcat. Mergeam la proces! Ne-au dus cu duba la Tribunalul Militar. Când am intrat în sala plină, m-am uitat după ai mei. Le-am văzut pe mama, pe sora mea Felicia, şi lângă ele pe Florentina! Am fost atât de tulburat, încât, abia atunci când procurorul a spus: „elemente duşmănoase, fii de mic-burghezi…“, mi-am dat seama că tata nu e în sală. N-am mai urmărit rechizitoriul. Auzeam ca prin vis: „elemente certate cu cartea“, „fițuici contrarevoluționare“, „discuții duşmănoase“, „reeducare“. Folosea acelaşi limbaj ca şi anchetatorul. La urmă, a cerut pedepse exemplare de la 15 la 25 de ani! Au urmat avocații noştri. Judecătorul le-a atras atenția să nu vorbească mai mult de cinci minute. Am fost atent la pledoaria lor. Cereau circumstanțe atenuante din cauza vârstei, a lipsei noastre de discernământ, a influenței pe care Ică, premiantul şcolii, o avea asupra celorlalți. Am fost revoltat când unii avocați au vorbit despre „fițuicile contrarevoluționare“ ale membrilor organizației. Toți au cerut pedepse

The Trial
Uranus, 21 August 1959

They brought me my jacket and an iron. We were going to the trial! They took us in a van to the Military Court. When I entered the full room, I looked for my family. I saw my mother, my sister Felicia, and beside her Florentina! I was so distressed that it was only when the prosecutor said something about 'hostile elements, sons of petty bourgeois…' that I realized my father wasn't in the room. I didn't follow the charges after that. I heard as if in a dream about 'elements at odds with schooling', 'counterrevolutionary scraps', 'hostile discussions', 're-education'. He used the same language as the investigator. In the end he asked for exemplary sentences of fifteen to twenty-five years! Next came our lawyers. The judge warned them not to speak for more than five minutes. I was attentive to their arguments. They pled mitigating circumstances because of our youth, our lack of discernment, and the influence that Ică, the school prize-winner, had had over the rest of us. I was disgusted when some of the lawyers spoke of the 'counter-revolutionary scraps' circulated by the members of the organization. They all asked for moderate

moderate.

Ultimul cuvânt! Tot cinci minute! Comandorul avusese grijă să mă avertizeze. Întâi povestise o anecdotă şi, ca să fie sigur că înțelesesem, îmi spusese direct că fiecare cuvânt îmi poate mări pedeapsa, ceea ce li s-a întâmplat într-adevăr lui Noni şi Paul. Eram în boxă, păzit de soldați înarmați şi nu aveam voie să mă uit în sală, dar le ştiam acolo pe mama, pe sora mea, pe Florentina, şi prezența lor îmi dădea curaj. Când procesul s-a încheiat, aproape că mi-a părut rău. Numai gândindu-mă la despărțire şi mă cuprindea disperarea. M-am pomenit cu Florentina lângă mine. Se strecurase printre soldați şi venise să-mi dea curaj. Aproape că am uitat de tot şi, pentru câteva clipe, am fost fericit. Un soldat a obligat-o să se îndepărteze de boxa condamnaților. O revedere scurtă, ca un vis. Ne-au scos din sală şi ne-au urcat în dubă. Eram păziți. Ne uitam unii la alții fără să vorbim. Nu aveam voie. Abia aşteptam să ajung în celulă. Acolo aveam timp să mă gândesc la ultimul meu an în libertate, să trec în revistă evenimentele care îmi schimbaseră viața total. Simțeam că numai aşa mă puteam apăra de toate acuzațiile

sentences.

The final word! Again, five minutes! Captain Eftimie had taken care to warn me. First he had told me an anecdote, and then, to be sure I had understood, he had told me straight that every word could increase my sentence, which indeed happened to Noni and Paul. I was in the dock, guarded by armed soldiers, and I wasn't allowed to look into the room, but I knew that my mother, my sister, and Florentina were there, and their presence gave me courage. When the trial was over, I was almost sorry. Only thinking of separation, I was overcome with despair. I found Florentina by my side. She had squeezed between the soldiers and had come to give me courage. I almost forgot everything and, for a few moments, I was happy. A soldier forced her to move away from the dock. A short farewell, like a dream. They took us from the room and loaded us into the van. We were guarded. We looked at each other without speaking. We weren't allowed. I could hardly wait to get to my cell. There I would have time to think about my last year of freedom, to go over the events that had changed my life totally. I felt that only thus could I defend myself against all the accusations of the prosecutor, the judge, and the defense lawyer.

procurorului, ale judecătorului şi ale avocatului.

Începutul. Septembrie 1958

Era dimineața zilei de 18 septembrie. În drum spre şcoală mă gândeam la experiența ieşită din comun pe care o avusesem noaptea. De obicei nu-mi aduceam aminte ce visam, dar de data aceasta m-am trezit, am deschis ochii şi visul a continuat în realitate! Olteanu Stoica Mihai—Ică, cum îi spuneam noi—voia să vorbim despre viitor.

Eram în clasa a XI-a, în ultimul an, anul marilor încercări: bacalaureatul, admiterea la facultate, dragostea. În pragul vieții, ne spuneau profesorii, cheia succesului este învățătura. Ca să dea greutate sfatului, unii dintre ei îl citau pe Lenin: „Învățați, învățați, învățați!" Eram elevi buni, dornici să cunoaştem, plini de inițiativă, cu putere de discernământ şi preocupați de viitorul sumbru pe care ni-l pregăteau comuniştii cu atâta grijă.

Eram prima generație educată de ei, şi nu eram deloc de invidiat. Ne născuserăm în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, ne petrecuserăm copilăria într-o țară zguduită de seisme politice şi din '48

The Beginning. September 1958

It was the morning of 18 September. On my way to school, I thought about the odd experience I had had during the night. Usually I couldn't remember what I dreamed, but this time I woke up, I opened my eyes, and the dream continued in reality! Mihai Olteanu Stoica—Ică as we called him—wanted us to talk about the future.

I was in the eleventh grade, in my final year, the year of great testing: the baccalaureate, university entrance, love. On the threshold of life, the teachers told us, the key to success was study. To give weight to the advice, some of them would quote Lenin: 'Learn, learn, learn.' We were good pupils, eager for knowledge, full of initiative, with the power of discernment, and concerned at the dreary future that the Communists were so carefully preparing for us.

We were the first generation they had educated, and we were in no way to be envied. We had been born during the Second World War, had spent our childhood in a land shaken by political earthquakes, and from 1948 onwards had

ne aflam în plină luptă de clasă. Mâncam banane şi portocale prin reprezentanții poporului, şi tot prin ei mergeam în străinătate. Eram toți egali, dar unii dintre noi aveau locurile la facultate rezervate! Eram confruntați cu contradicții şi obligați să facem compromisuri pe care la vârsta noastră nu le puteam accepta. Învățam, învățam, învățam ce înseamnă nedreptatea.

been caught up in full-scale class war. We were all equal, but some of us had places at university reserved for them! We were confronted with contradictions and forced to make compromises that at our age we could not accept. We were learning, learning, learning the meaning of injustice.

Luat de gânduri, nici nu îmi dădusem seama când ajunsesem la şcoală. Înainte să cotesc pe Matei Basarab, unde se află liceul, mi-am scos şapca din geantă, şi mi-am pus-o pe cap. În fiecare dimineață, cum treceam de ghereta portarului, eram controlați dacă purtam uniforma şi şapca. Tovarăşii, vrând să rupă cu trecutul, transformaseră liceele, după modelul sovietic, în şcoli medii. Noul nume „Şcoala medie de 10 ani nr. 2“, şi mai târziu „Şcoala medie nr. 17“, era impersonal, nu ne puteam identifica cu el. Când cineva ne întreba la ce şcoală suntem, răspundeam mândri: „La «Matei Basarab»“. Şi aveam cu ce să ne fălim: era unul dintre cele mai vechi licee din Capitală.

Absorbed in my thoughts, I didn’t even notice when I reached the school. Before turning into Matei Basarab Street, where the high school was, I took my cap from my bag and put it on my head. Every morning, as we passed the janitor’s box, we were checked to see that we were wearing school uniform, including the cap. The comrades, seeking to break with the past, had turned high schools into middle schools, following the Soviet model. The new name, ‘10-grade Middle School no. 2’, and later ‘Middle School no. 17’, were impersonal. We couldn’t identify with them. When someone asked us what school we went to, we replied proudly ‘Matei Basarab’. And we had something to boast of: it was one of the oldest high schools in the capital.

Ne recăpătaserăm numele în 1957, când se trecuse de la sistemul cu

We had got our name back in 1957, when they changed from the system of

zece clase la cel cu unsprezece, cum fusese înainte, iar în locul notelor de la 1 la 5, ca la ruşi, se revenise la notarea elevilor de la 1 la 10. Liceul devenise mixt, dar anul nostru nu fusese afectat. Două modificări ne unseseră la inimă pe mulți dintre noi: se redusese numărul de ore de limba rusă, pe care o învățam din clasa a doua primară, şi se introdusese o oră de latină!

Îmi dădusem întâlnire cu Noni, colegul meu de bancă, în fața liceului. Era mai bine decât curtea pavată, unde aşteptam dimineața până se deschideau uşile ca să mergem la clasele noastre. Ce contrast între fațada liceului, acoperită de iederă, martoră a atâtea generații de profesori şi elevi, grădina, în mijlocul căreia se află bustul domnitorului Matei Basarab pe aleea pietruită ce duce la intrarea impunătoare rezervată profesorilor şi părinților, şi curtea imensă cu doi plopi stingheri de o parte şi de alta a intrării pentru elevi. Mai era un pom în dreptul clădirii internatului, în rest, asfalt cenuşiu.

Nu aveam nimic special de discutat cu Noni, dar ne întâlneam adesea dimineața. În doi era mai uşor să facem ultimii paşi până în curtea

ten grades to eleven, as it had been before, and instead of marking us from 1 to 5, as in Russia, they returned to marking from 1 to 10. The high school had also become mixed, but our year wasn't affected. Two modifications had come like balm to the hearts of many of us: the number of hours of Russian, which we had studied from second grade in primary school had been reduced, and an hour of Latin had been introduced!

I had arranged to meet Noni, my desk mate, outside the school. It was better than the paved yard where we waited every morning for the doors to open so that we could go to our classes. The ivy-covered façade of the school, which had witnessed so many generations of teachers and pupils, with the garden, in the middle of which was the bust of Prince Matei Basarab, and the gravel path towards the entrance reserved for teachers and parents, was in strong contrast to the vast courtyard where two lonely poplars flanked the pupils' entrance. There was another tree outside the boarding house; the rest was grey asphalt.

I had nothing special to discuss with Noni, but we often met in the morning. It was easier to take the last steps into the school courtyard together.

şcolii. Eram colegi de bancă de şase ani. În fiecare an ne schimbam locul, când pe rândul din stânga, când pe cel din dreapta, când în faţă, când în spate, dar nu şi formaţia. Am pornit încet spre curtea unde erau adunaţi ceilalţi colegi.

Uşile s-au deschis în sfârşit, dar noi, cei din ultimul an, i-am lăsat pe cei din clasele mai mici să se îmbulzească la intrare. În câteva clipe, scara răsuna de ţipetele, râsetele, de tropotul lor. La celălalt capăt al culoarului era scara profesorilor, strict interzisă elevilor. Acolo domnea o linişte absolută.

L-am văzut pe Ică, premiantul clasei noastre, a XI-a C, venind drept spre mine. Când a ajuns în dreptul meu, s-a uitat în jur, apoi mi-a şoptit să ne întâlnim în pauza mare pe palierul dintre etajul unu şi doi. Voia să discutăm despre o problemă importantă. Am fost de acord.

Nu eram surprins, dimpotrivă, eram uşor amuzat şi curios să văd dacă totul avea să se întâmple aşa cum visasem noaptea. L-am văzut în vis tot atât de clar cum îl vedeam acum, cu părul lui ţepos, rebel, cu fruntea încruntată şi privirea concentrată. La prima oră, cu diriginta, nu am urmărit deloc

We had been desk mates for six years. Every year we had changed our position either to the left or the right, to the front or the back, but we had kept in formation. We set off slowly towards the courtyard, where the rest of our class was gathered.

The doors opened in the end, but we final-year pupils let the juniors crowd the entrance first. In just a few moments, the staircase was echoing with shouts and laughter, with their footsteps. At the other end of the corridor was the teachers' stair, which was strictly forbidden to pupils. There absolute silence reigned.

I saw Ică, the prize-winner of our class, 11C, coming straight towards me. When he was right in front of me, he looked around, and then whispered to me to meet him in the long break on the landing between the first and second floors. He wanted to discuss an important matter. I agreed.

I wasn't surprised; on the contrary, I was slightly amused and curious to see if everything was going to happen just as I had dreamed during the night. I had seen him in my dream just as clearly as I could see him now, with his spiky, rebellious hair, his frowning forehead, and his fixed stare. The first class was with our class teacher, and I

explicațiile ei. În schimb încercam să-mi aduc aminte cât mai exact visul, dacă fusese vis, dar nu-mi aminteam unde eram când mă invitase Ică la o discuție! În afară de asta, aveam impresia că se uită la mine tot timpul. Stăteam amândoi în ultima bancă—eram înalți—, el, pe rândul din dreapta, eu, pe cel din mijloc. Când privirile ni se întâlneau, încercam să schițez un zâmbet. Nici în următoarele două ore n-am reuşit să fiu mai atent. Pe de o parte, eram nerăbdător să aflu dacă într-adevăr urma să vorbim despre şansele pe care le aveam la examenul de admitere la facultate, pe de altă parte, voiam să rămân calm, să nu mă ambalez.

Când a sunat de pauza mare, Ică a trecut pe lângă mine şi mi-a aruncat din mers: „Te aştept". Mi-am strâns cărțile şi caietele, şi le-am pus tacticos în geantă. Citisem undeva că mişcarea lentă te calmează. Cred că am ieşit ultimul din clasă. În vânzoleala de pe culoar, nici nu mi-am dat seama când ajunsesem la locul de întâlnire, unde mă aşteptau Ică şi Piți. Nu mai ştiu de ce îi spuneam Piți. De fapt îl chema Iliescu Vladimir Ion. Era mic de statură şi pe lângă Ică părea şi mai scund. Ne uitam unii la

couldn't follow her explanations at all. Instead, I tried to recall the dream, if it had been a dream, as exactly as possible, but I couldn't remember where I had been when Ică had invited me to have a discussion! On top of that, I had the impression that he was looking at me the whole time. We both sat in the back row—we were tall –, he on the right and I in the middle. When our eyes met, I tried a semblance of a smile. I didn't manage to pay any more attention in the next two classes either. On the one hand, I was impatient to find out if we really were going to talk about what chances we had in the university entrance exam, and on the other, I wanted to keep calm, not to get over-excited.

When the bell rang for the long break, Ică walked past me, saying as he passed, 'I'm waiting for you!' I gathered my books and notebooks and put them carefully in my bag. I had read somewhere that slow movement calms you down. I think I was the last to leave the room. In the bustle in the corridor, I didn't even notice when I got to the meeting place, where Ică and Piți were waiting for me. I don't remember why he was called Piți. In fact his name was Ion Iliescu Vladimir. He was not a tall boy, and next to Ică he seemed even shorter.

alții fără o vorbă. Simțeam cum îmi arde vârful urechilor, dar nici lor nu le mergea mai bine: aveau obrajii în flăcări. Nu ştiam dacă Piți e acolo întâmplător, sau fusese şi el convocat, aşa că aşteptam reacția lui Ică. Şi reacția n-a întârziat: s-a dus hotărât şi a deschis geamul:

—E mai sigur. În plus, respirăm aer curat.

Din curtea interioară se auzeau strigătele de încurajare ale elevilor: echipa de handbal a liceului se antrena.

—Ce şanse ai tu, băiat de preot, să reuşeşti la facultate?

Ică a intrat direct în miezul problemei. Tăceam, nu că nu aveam ce răspunde, îmi puneam întrebarea de două luni încoace, de când sora mea picase din nou la examenul de admitere la medicină—eram însă uluit de ce mi se întâmpla: trăiam aievea visul care-mi tulburase somnul.

—Nu meritul, nu pregătirea, ci originea dictează cine intră la facultate. E vina noastră că părinții noştri au studiat şi au o profesie? Ne-au dat pe la nas cu reforma, cu „revenirea la învățământul

We looked at each other without speaking. I could feel the tips of my ears burning, but they didn't look any more comfortable: their cheeks were on fire. I didn't know whether Piți was there by chance, or whether he had been summoned too, so I waited for Ică's reaction. And his reaction was not slow to come: he made a decisive move to open the window:

'It's safer. And we can breathe fresh air.'

From the inner courtyard we could hear the shouts of encouragement of the pupils: the school handball team was training.

'What are your chances, as a priest's son, of getting into university?'

Ică went right to the heart of the matter. I was silent. Not that I had no answer—I had been asking myself the same question for the last two months, ever since my sister had failed the medical school entrance exam again—but I was amazed at what was happening to me: I was experiencing in reality the dream that had troubled my sleep.

'It's not merit, or preparation, but origin that determines who gets into university. Is it our fault that our parents studied and have a profession? They pulled the wool over our eyes with the reform, with 'back to Romanian

românesc". Ai auzit de hotărârea C.C.-ului? Au decis că 70–75 la sută din locurile la facultăți să fie ocupate de copiii de muncitori şi de țărani! Cum crezi că şi-au atins obiectivul?! Întreab-o pe soră-ta! Au manipulat notele la examen!

Ică se înflăcărase, uitase unde ne aflăm şi striga. Piți l-a întrerupt şi l-a rugat să vorbească mai încet. Era periculos.

—Ai dreptate. Şi pe mine mă apasă.

—Nu ajunge să te apese, trebuie să te revolți!

Nu-mi trecuse prin cap să protestez, nu mă gândisem la deosebirea între cele două atitudini. Până acum căutasem soluția într-o pregătire solidă pentru maturitate şi examenul de admitere, dar, după ce sora mea, Felicia, „reuşise fără loc" şi anul acesta, nu mai eram sigur de şansele mele. Pe de altă parte, era pentru prima oară că discutam cu un coleg despre lipsa noastră de perspectivă în România bolşevică, despre reforma învățământului, care nu se mai termina, despre „originea nesănătoasă" care ne trăgea la fund şi ne pecetluia soarta, despre încălcarea drepturilor noastre, numai pentru

education'. Have you heard about the Central Committee's decision? They ruled that 70–75 percent of university places are to be occupied by the children of workers and peasants! How do you think they've achieved their objective?! Ask your sister! They manipulated the exam marks!'

Ică had got all worked up. He had forgotten where we were and was shouting. Piți broke in and begged him to speak more quietly. It was dangerous.

'You're right. It worries me too.'

'It's not enough that it worries you. You have to rebel!'

It hadn't occurred to me to protest. I hadn't thought of the difference between the two attitudes. Up till now, I had sought the solution in solid preparation for the baccalaureate and the entrance exam, but after my sister Felicia had 'passed without a place' once again this year, I was no longer sure of my chances. On the other hand it was the first time I had talked with a classmate about our lack of prospects in Bolshevik Romania, about the education reform, which never ended, about the 'unhealthy origin' that dragged us down and sealed our fate, about the breach of our rights just because we had been born into a petty bourgeois family. Far from calming

faptul că ne născuserăm într-o familie mic-burgheză. Departe de a mă nelinişti, discuţia mi-a întărit convingerea că nu sunt singurul care îşi face griji pentru viitor, pentru acest viitor pe care ni-l pregăteau comuniştii, fără să ţină seama de aspiraţiile noastre. Ne croiau haina fără să ne ia măsurile. Şi mai trebuia să le şi mulţumim!

—Văd că taci. Ai de gând să rabzi atâta nedreptate? aproape că a strigat Ică.

Întrebarea lui suna mai degrabă a mustrare, atât era de exasperat de tăcerea mea. Eram de acord cu el, dar ce puteam face?

În cele din urmă, am rostit două versuri din Hamlet cu voce tare:

—„*Or to take arms against a sea of troubles / And by opposing end them?*"

Ică a răsuflat uşurat:

—Suntem o grupă de colegi, toţi hotărâţi să ne apărăm drepturile. Ne întâlnim duminică la unul dintre noi, vii şi tu?

Invitaţia a venit pe neaşteptate şi, cu toată firea mea şovăielnică, am răspuns prompt „Da!".

—Atunci, duminică la ora zece, la Spătaru Dan.

Era un coleg dintr-o clasă paralelă, a XI-a A sau B. Era tot ce

me, the discussion strengthened my conviction that I was not the only one concerned about the future, about this future that the Communists were preparing for us without taking into account our own aspirations. They were cutting our cloth without taking our measurements. And on top of that, we were supposed to thank them!

Ică almost shouted: 'I see you're silent. Do you intend just to take so much injustice patiently?'

His question sounded more like a reprimand, so exasperated he was at my silence. I agreed with him, but what could I do?

In the end I recited two lines of Hamlet aloud:

'*Or to take arms against a sea of troubles / And by opposing end them?*'

Ică sighed with relief:

'There's a group of us in the class, all determined to stand up for our rights. We're meeting on Sunday at someone's place. Are you coming?'

The invitation came unexpectedly, and for all my hesitant nature, I promptly answered, 'Yes!'

'Sunday at ten o'clock, then, at Dan Spătaru's.'

He was in a parallel class, 11A or 11B. That was all I knew about him.

ştiam despre el.

Cum nu aveam habar unde stă, a rămas să mă duc la Ică acasă şi împreună să mergem la el.

Înainte de terminarea recreației, ne-am despărțit. Normal ar fi fost să mergem împreună, eram toți trei în aceeaşi clasă, dar noua noastră relație ne cerea să fim prevăzători.

N-am putut să mă concentrez la ora de engleză, cu doamna Rappaport, deşi era materia mea preferată. Nu auzeam decât răspunsul meu, la început un „Da!" hotărât, venit din inimă, apoi un „Da?" plin de îndoieli. Eram uluit că promisesem să iau parte la întâlnire fără să ştiu exact despre ce e vorba. Sigur că eram şi eu de părere că trebuie să ne apărăm drepturile, dar faptul că promisesem să mă întâlnesc cu ceilalți fără să cer alte explicații mă neliniştea cu atât mai mult, cu cât îmi era imposibil să cred în reuşita noastră. Ce experiență aveam noi în afara lecturilor, în afara şcolii? Eram noi pregătiți pentru viață? Ne-au predat constituția în clasa a VII-a sau a VIII-a. Acum ar fi trebuit s-o învățăm, abia acum ştiam ce să întrebăm: se poate vorbi de egalitate când 70–75 la sută din locurile la

As I had no idea where he lived, we arranged that I would go to Ică's first and we would go to Dan's together.

Before the end of the break we split up. Normally we would have gone together, as all three of us were in the same class, but the new bond between us called for caution.

I couldn't focus during the English class, with Mrs Rappaport, although it was my favourite subject. All I could hear was my answer, first a determined 'Yes!', from the heart, and then a 'Yes?' full of doubts. I was astonished that I had promised to take part in the meeting without knowing exactly what it was all about. Of course I too considered that we had to stand up for our rights, but the fact that I had promised to meet with the others without asking for further explanations disturbed me, the more so as I found it impossible to believe we could succeed. What experience did we have apart from lessons, apart from school? Were we prepared for life? They had taught us the Constitution in the seventh or the eighth grade, but it was only now that we knew what to ask: what talk could there be of equality when 70-75 percent of university places were reserved for those with 'healthy' origins?

facultăți erau rezervate pentru cei cu origine sănătoasă?

După ore, am trecut pe la Florentina, prietena mea, să văd dacă mi-a lăsat un bilețel în burlanul casei. Aşa comunicam. Îmi lăsase. N-am avut răbdare să-l citesc în linişte acasă, şi l-am deschis: mă aştepta la ora cinci. Am alergat ultimii două sute de metri până la mine. Locuiam în casa parohială a bisericii de pe Mântuleasa, la numărul 20. Ai mei erau în camera polivalentă: dimineața, la prânz şi seara servea de sufragerie, după-masa devenea camera mea de lucru, noaptea era dormitorul „băieților". Era mobilată funcțional: un pat, o masă rotundă cu patru scaune şi un bufet pentru veselă şi cărțile mele de şcoală. Şifonierele şi biblioteca erau în camera „fetelor", care se afla pe alt culoar, şi el la comun.

A few hours later I passed by my girlfriend Florentina's place, to see if she had left me a note in the drainpipe. That was how we used to communicate. She had. I couldn't wait to read it at my ease at home so I opened it: she would wait for me at 5 o'clock. I ran the last 200 metres to my home. We lived in the church's parish house at 20 Mântuleasa Street. My folks were in the multi-purpose room: in the morning, at lunchtime, and in the evening, it served as a dining room; in the afternoon it became my work room; and at night it was the 'boys'' bedroom. It had functional furniture: a bed, a round table with four chairs, and cupboard for dishes and my school books. The wardrobes and bookcase were in the 'girls' ' room, which was on another corridor, likewise communal.

Am vrut să mă aşez la masă, dar mama m-a trimis să mă spăl pe mâini.

I wanted to sit down at table, but my mother sent me to wash my hands.

—Vezi să nu te uite sfântul acolo! Vino imediat înapoi. Taică-tu are veşti bune!

'See you don't get lost down there! Come right back. Your dad has good news!'

Nu-mi ardea deloc să cobor cele douăzeci de trepte până în pivniță unde se afla bucătăria întunecoasă, însă acolo era singura

I wasn't at all keen to go down the twenty steps to the basement, where the dingy kitchen was, but our only sink was there. The daylight that filtered in

noastră chiuvetă. Lumina zilei filtrată prin sita de la geam nu reuşea să străpungă întunericul. De fiecare dată, mă trecea un fior rece pe şira spinării. Coboram întotdeauna cu grijă, dar urcam în fugă urmărit de toate fantasmele.

—Ia uite ce-i pe mâneca ta! Ai fost pe la Florentina!

Nimic nu-i scăpa mamei.

M-am întors iute la masă cu mâinile încă umede. Nu voiam să pierd nimic din ce voia să ne spună tata. Veştile bune ne dădeau speranță: deveneam mai volubili, uitam de necazuri, ne făceam planuri.

Cu ochii în lacrimi şi vocea sugrumată de emoție, tata a lansat bomba:

—O să fac rost de o nouă locuință, un apartament spațios, cu două camere mari, cu hol, baie, bucătărie, WC, la etajul întâi! Pe Bulevardul 1848 vizavi de Sf. Gheorghe! La doi paşi de biserică! Traversez strada şi am ajuns.

Felicia şi cu mine ne uitam la el încântați, mama însă i-a retezat-o scurt:

—De şase ani, de când am fost evacuați din spital, spui mereu „O să fac rost", şi stăm tot aici!

through the net over the window was unable to penetrate the darkness. Every time I went there I felt a cold shiver up my spine. I always took care going down, but I ran up again pursued by all sorts of imaginings.

'Look what's on your sleeve! You've been at Florentina's!'

Nothing escaped Mother.

I hurried back to the table with my hands still damp. I didn't want to miss anything of what my father wanted to say to us. Good news gave us hope: we became more voluble; we forgot our troubles; we made plans.

With tears in his eyes and his voice choking with emotion, Father dropped the bombshell:

'I'm going to manage to get a new dwelling place, a spacious flat, with two large rooms, hall, bathroom, kitchen, toilet, on the first floor! On 1848 Boulevard just across the road from Saint George's! A stone's throw from the church! I just have to cross the street and I'm there.'

Felicia and I looked at him with delight. Mother, however, cut him short:

'For six years, since we were put out of the hospital, you've kept saying, "I'm going to manage," and we're still

—De data asta o să reuşesc! Blocul este proprietatea bisericii Colțea şi eu, ca paroh, am dreptul la casă parohială! A făcut o pauză. S-a uitat la Felicia şi la mine, apoi a continuat: o să aveți camerele voastre, Felicia cu noi, iar tu la etajul patru. Eşti băiat.

Vocea i se schimbase: era clară, melodioasă, ca la slujbă în biserică. Rareori îl văzusem atât de sigur pe el. A binecuvântat masa, punând capăt discuției. Nu-mi venea să cred că o să am camera mea, ca prietenii mei Cyrus şi Şerban, că Florentina o să poată veni la mine, că o să fim singuri! Eram în culmea fericirii. Roşeam tot, ardeam ca focul. N-aveam habar cum o să-mi aranjez camera, dar ştiam deja ce va fi la capătul patului: o veioză! Puteam să mă culc când voiam, să citesc cât voiam, nu mai deranjam pe nimeni şi nimeni nu mă putea controla!

Câtă deosebire între această veste care a trezit speranțe în noi, după tot ce trăiserăm în vara aceea, şi ştirile tovarăşilor. Eram bombardați cu hotărârile Comitetului Central, cu decretele Consiliului de Miniştri. Ploua cu comunicate. Eram în plină

living here!'

'This time I really will manage! The block belongs to the Colțea Church, and as parish priest, I'm entitled to a parish house!' He paused. He looked at Felicia and at me, and then he continued: 'You'll have your own rooms: Felicia with us and you on the fourth floor. You're a boy.'

His voice had changed: it was clear and melodious, like when he took the service in church. I had rarely seen him so sure of himself. He blessed the meal, putting an end to the discussion. I couldn't believe that I was going to have my own room, like my friends Cyrus and Şerban, that Florentina would be able to come to my place, that we would be alone! I was at the pinnacle of joy. I blushed all over, burning like fire. I had no idea how I would arrange my room, but I already knew what would be at the head of the bed: a lamp! I would be able to go to bed when I liked, to read when I liked; I would no longer bother anyone and no one would be able to check on me!

What a difference between this news that awakened hope in us, after all we had been through that summer, and the Comrades' news. We were bombarded with the decisions of the Central Committee, with the decrees of the Council of Ministers. It rained

„transformare revoluţionară". Nu ne dădeau pace. La radio ne împuiau capul cu realizările clasei muncitoare. Dacă te luai după ei, toată ţara era un „cântec, joc şi voie bună". Ca în '48.

communiqués. We were in the middle of 'revolutionary transformation'. They wouldn't leave us in peace. On the radio they drummed into our heads the achievements of the working class. To go by what they said, the whole country was nothing but 'song, dance, and good spirits'. Like in 1948.

Ne jucam în curtea spitalului fără mare tragere de inimă, era încă frig, când deodată am auzit muzică şi chiote. Am fugit iute la gardul nou construit după ce se lărgise bulevardul. În mijlocul străzii, o mână de tineri îmbrăcaţi în costume naţionale erau prinşi într-o horă. Chiuiau şi se bucurau. Pe trotuar, în faţa noastră, o mulţime de oameni: unii strigau furioşi la cei ce jucau hora, alţii erau trişti, câţiva chiar plângeau. Între cele două grupuri, un cordon de miliţieni şi soldaţi cu armele în-dreptate la lumea de pe trotuar. Nu ştiu cine şi când ne-a dat o pancartă. Ne-am cocoţat pe statuia lui Şerban Cantacuzino şi ne-am pomenit strigând alături de ceilalţi:

We had been playing back then in the hospital yard without much enthusiasm, because it was still cold, when suddenly we heard music and shouting. We ran quickly to the new fence that had been put up when the boulevard was widened. In the middle of the street, a handful of young people dressed in national costumes were dancing a horă. They were crying out and making merry. On the pavement, in front of us, there was a crowd of people: some were shouting angrily at the horă dancers, while others were sad and a few were even weeping. Between the two groups, a cordon of police and soldiers pointed their guns at the people on the pavement. I don't know who gave us a placard or when. We perched on the statue of Şerban Can-tacuzino and we ended up shouting out along with the others:

„Noi vrem pâine şi mălai
Şi pe Regele Mihai
Jos cu ruşii, sub tramvai!"

'We want bread and we want maize
And we want King Michael back
Down with the Russians, under the

tram tracks!'

N-am uitat niciodată această scenă, prima mea „demonstrație". Nici n-aş fi putut s-o uit. O revedeam tot timpul: amestecul de bucurie jucată, suferință autentică, amenințare. Pe măsură ce treceau anii, îi prindeam tâlcul tot mai bine: creşteam într-o minciună. Ne anunțau mândri că fabrica de hârtie din Buşteni a depăşit planul: atunci de ce nu se găsea hârtie igienică în magazine? Ne salvau Scânteia şi România liberă, erau de vânzare peste tot. Când mă trimitea mama să cumpăr unt de la alimentara de peste drum, vânzătoarea îmi spunea să încerc din nou săptămâna următoare. Se descurca fiecare cum putea. Până şi tata avea la el o plasă, în buzunarul sutanei! O numea în glumă p.p.c., „poate-pică-ceva".

I have never forgotten that scene, my first 'demonstration'. Indeed I couldn't have forgotten it if I had tried. It kept coming back to me: the mixture of feigned merriment, genuine suffering, and threat. As the years passed, I grasped its meaning all the more clearly: we were growing up in a lie. They would proudly announce that the paper factory in Buşteni had exceeded its planned production, so why couldn't you find toilet paper in the shops? The Spark and Free Romania solved that problem for us, because they were on sale everywhere. When my mother sent me to buy butter from the grocery across the road, the shop assistant would tell me to try again next week. Everyone got by as best they could. Even my father kept a shopping bag on him, in the pocket of his cassock! He jokingly called it M.S.D.I., 'maybe something drops in'.

Nu voiam să mă duc la întâlnirea cu colegii până nu treceam în revistă toate întâmplările ce m-au împins să spun „Da!". Când am rămas singur în cameră, mi-am pus cărțile şi caietele pe masă, dar nu-mi ardea să învăț. Îmi era gândul numai la răspunsul meu.

I didn't want to go to the meeting with my classmates until had I had gone over all the events that had pushed me to say 'Yes!'. When I was left alone in the room, I put my books and notebooks on the table, but I had no enthusiasm for study. I could only think about my answer.

Evenimentul care a declanşat totul a fost examenul de admitere. Mă

What set everything in motion was the entrance exam. I had rejoiced, like all

bucurasem, ca toți colegii, când se sfârşise anul şcolar şi începuse vacanța de vară, deşi ştiam că nu vom pleca la Casa de odihnă a Patriarhiei din Buşteni şi nici la tanti Netty, la Azuga, până nu se afişau rezultatele la Medicină. Felicia spera să reuşească de data asta. Se pregătise tot anul, avea caiete întregi pline de notițe la anatomie, fizică, chimie, era tobă de carte. Îi spuneam „doamna doctor", şi mă cruceam că ținea minte denumirea fiecărui oscior al corpului uman şi numele tuturor nervilor. Şi conjuctura era bună: nici o promoție nu termina în '58, şi toți speram că vor fi mai puțini candidați.

Nu ştiu dacă o făcuse anume ca să-i dea curaj Feliciei, dar înainte de începerea examenelor tata ne spusese că ministrul Cultelor, Petre Constantinescu-Iaşi, fostul lui profesor, şi patriarhul Iustinian ceruseră ca preoții să nu mai fie puşi în categoria chiaburilor. Era grupul social cel mai persecutat. Asta-i culmea! Tata şi chiabur! Fusese dintotdeauna preot la o biserică de spital, fără parohie, fără alt venit decât salariul.

Ținusem neapărat să merg

my classmates, when the school year was over and the summer holidays began, although I knew that we wouldn't be going to the Patriarchy's Rest House at Buşteni, or even to Aunt Netty's at Azuga, until the results for Medicine were posted. Felicia was hoping to get in this time. She had been preparing for the exam all year; she had notebooks full of notes on anatomy, physics, chemistry; she was packed with knowledge. I would address her as 'Doctor' and it amazed me that she could list every little bone in the human body and knew the names of all the nerves. And the circumstances were favourable too: there had been no generation of school-leavers in 1958, so we all hoped there would be fewer candidates.

I don't know if he did it specially to encourage Felicia, but before the start of the exam, Dad told us that the Minister of Religious Affairs, his former professor, Petre Constantinescu-Iaşi, and Patriarch Iustinian had asked for priests to be taken out of the category of chiaburi. That was the the most persecuted social group. Now that was quite something! Dad a chiabur! He had always been priest in a hospital chapel, a priest with no parish, no other income than his salary.

I had made a point of going when

când se anunțau rezultatele, fiindcă, la sfârşitul anului şcolar care avea să înceapă în toamnă, aveam să fiu în aceeaşi situație. Felicia obținuse o medie bună la scris, iar la oral se prezentase foarte bine, dar asta nu era vreo garanție că va reuşi. Totul depindea de dosar, de originea socială. Voisem să mergem pe jos până la spitalul Colțea, dar nu fusese chip. Era luna iulie şi, cum ieşisem din casă, ne izbise aerul fierbinte. Totul dogorea în jur: soarele, pietrele, pavajul. Călcam cu grijă, să nu ne rămână pingelele în asfalt. Nu se auzea nici un foşnet de frunză. De pe Negustori däduserăm colțul pe Paleologu spre bulevard, ca să luăm troleibuzul de la Armenească.

Când ajunseserăm la Medicină, ne surprinsese forfota mulțimii, greu de imaginat pe o asemenea caniculă. Tinerii alergau de la un grup la altul, se strigau, îşi dădeau curaj unii altora, în timp ce părinții se înghesuiau pe trotuare în căutare de puțină umbră. Stăteau de dimineață în fața facultății poate-poate aveau să afle ceva, şi erau dornici să comunice. Aflasem cât îi costaseră meditațiile, cu cine se

the results were announced, because at the end of the school year that was due to begin in autumn, I would be in the same situation. Felicia had got a good average in the written exam, and had done very well in the oral, but that was no guarantee that she would be successful. It all depended on her file, on her social origin. I had wanted us to go on foot to the Colțea Hospital, but it was out of the question. It was July, and as soon as we left the house, the burning air hit us. Everything was scorching around us: the sun, the stones, the pavement. We trod with care so as not to leave our heels stuck in the asphalt. Not the slightest rustle of a leaf could be heard. From Negustori Street, we turned at the corner into Paleologu Street and headed for the Boulevard to take the trolleybus at Armenească.

When we arrived at the Faculty of Medicine, we were surprised at the bustling crowd, which was hard to imagine on such a roasting day. Young people were running from one group to another, shouting, encouraging each other, while parents squeezed together on the pavement in search of a little shade. They had been waiting since morning in front of the Faculty, just in case they might hear something, and they were eager to communicate. I heard how

pregătiseră, pentru a câta oară dădeau examenul. Unii se plângeau de „regula"cu locurile rezervate. Era nedreaptă. Alții o spuneau pe şleau: „Fără pilă nu reuşeşti! Trebuie să împingi mult în dreapta şi-n stânga. Toți vor bani!" Ne-am dus trei zile la rând până au afişat lista.

Soră-mea nu intrase nici anul acela la facultate. Fusese o lovitură groaznică pentru toată familia, dar mai ales pentru ea, care se luptase cu lacrimile până ajunseserăm acasă. Nu stătuse la masă, se dusese imediat în camera ei. A doua zi venise la micul dejun cu ochii umflați de plâns şi de nesomn. Nu ştiam ce să-i spun, cum s-o încurajez, eram şi eu la pământ. Auzi la ei: „Reuşit fără loc"! Ce bătaie de joc era umanismul lor socialist! Stăteam toți cu ochii în farfurie, tăceam neputincioşi. Cea care nu mai suportase tensiunea fusese mama, leoaica ce îşi apăra puiul. Tăbărâse pe tata:

—Dacă ai fi acceptat postul de paroh la biserica românească din Viena, alta ar fi situația acum. Preferi să trăim de azi pe mâine în mizeria asta, fără baie, cu bucătăria în beci, cu WC la comun! N-ai pic de ambiție! Ți-

much they had paid for tutoring, who they had gone to for lessons, how many times they had sat the exam. Some were complaining about the reserved places 'rule'. It was unfair. Others said it straight out: 'Without connections you haven't a chance! You have to push your way to the right and to the left. They all want money!' We went there three days running before they finally put up the list.

My sister didn't get into the Faculty that year either. It was a terrible blow to the whole family, but especially for her, and she fought back her tears until we got home. She didn't sit down at the table, but went straight to her room. The next day she came to breakfast with her eyes swollen from crying and lack of sleep. I didn't know what to say to her, how to encourage her: I was at rock bottom too. Listen to them: 'Passed with no place'! What a mockery their socialist humanism was! We all sat looking down at our plates, powerlessly silent. It was Mother, the lioness defending her cub, who could take the tension no more. She laid into Father:

'If you had accepted the post as parish priest in the Romanian church in Vienna, the situation would be very different now. You prefer us to live from hand to mouth in this wretched place, with no bathroom, with the kitchen in the

e frică şi de umbra ta!

cellar, with a shared toilet! You haven't the least bit of ambition! You're even afraid of your own shadow!'

—Sunt preot, nu geambaş! Am depus un jurământ, nu pot să-l încalc. Înțelege o dată pentru totdeauna!

'I'm a priest, not a horse-trader! I took a vow, and I can't break it. Understand that once and for all!'

—Dar să nu-ți aperi copiii, să-i lipseşti de o asemenea şansă în viață, asta poți!

'But not to defend your children, to deprive them of such a chance in life! How can you?'

Lupta mamei ne câştigase. Strigaserăm amândoi revoltați:

Mother's struggle had won us over. We both shouted in disgust:

—Cum ai putut refuza postul la Viena?!

'How could you refuse the post in Vienna?!'

—Ce ştiți voi?! se apărase tata obosit.

'What do you know about it?' replied father, tired and defensive.

Era pentru prima oară că discutau în fața noastră despre greutățile cu care se confruntau. Îl încolțiserăm pe tata toți trei, până când cedase.

It was the first time they had discussed in front of us the hardships that they were facing. All three of us cornered Father, until he gave in.

—Vreți să ştiți adevărul?

'Do you want to know the truth?'

Vorbise mai bine de o oră: casa parohială din Viena părea soluția ideală, un remediu la toate problemele familiei unui preot a cărui origine socială îi priva pe copiii lui de viitorul pe care şi-l doreau. La Ministerul Cultelor, unde fusese convocat, îi spuseseră că fusese ales pentru această funcție de mare încredere la recomandarea tovarăşului Constantinescu-Iaşi. Nu mai era nevoie să bată la toate uşile

He spoke for more than an hour: the parish house in Vienna had looked like the ideal solution, a remedy for all the problems facing the family of a priest whose social origin deprived his children of the future they wished for. At the Ministry of Religious Affairs, where he had been summoned, they had told him that he had been chosen for this highly responsible position on the recommendation of Comrade Constantinescu-Iaşi. There would be no

pentru o locuință! Nu mai trebuia să se teamă că fata şi băiatul nu vor reuşi la facultate. Aveau să stea într-un cămin pentru copiii celor care lucrau în Ministerul Afacerilor Externe, aveau să aibă parte de cea mai bună pregătire. Tata ascultase, şi aşteptase să afle prețul pe care urma să-l plătească pentru toate aceste avantaje. Îi aduseseră aminte de o tradiție a Bisericii, de legea nescrisă a ospitalității. Parohul bisericii din Viena avea obligația să aibă o cameră pregătită pentru tovarăşii în misiune, să nu pună întrebări, şi să-i ajute să-şi îndeplinească sarcina. Erau patrioți, apărau România. O altă datorie a preotului era să se ocupe de „oile rătăcite", de românii care au uitat de țara lor şi s-au vândut străinilor. Nu îi ceruseră să se hotărască pe loc, îl sfătuiseră chiar să vorbească cu soția, să-i spună de toate avantajele, desigur fără să se refere la partea confidențială a discuției lor, ceea ce tata şi făcuse.

—Înțelegeți acum alegerea mea? N-am putut să-mi vând sufletul! Trăim vremuri grele. Nu mă refer la lipsuri, cu ele te obişnuieşti, te descurci într-un fel sau altul, dar nu

more need to keep knocking on every door for a place to live! He would no longer have to fear that his daughter and son would not succeed at university. They would stay in a hostel for the children of employees of the Ministry of Foreign Affairs, and would get the best possible preparation. Father had listened, waiting to find out the price that he was to pay for all these advantages. They drew his attention to a tradition of the Church, to the unwritten law of hospitality. The priest of the Romanian church in Vienna was obliged to keep a room ready for comrades visiting on a mission, and to help them carry out their tasks without asking questions. They were patriots, defending Romania. Another of the priest's duties was to deal with 'lost sheep', Romanians who had forgotten their country and sold themselves to the foreigners. He hadn't been asked to decide on the spot; he had even been advised to talk with his wife, to tell her about all the advantages, but of course without referring to the confidential part of the discussion, as Father had just done.

'Now do you understand my choice? I couldn't sell my soul! We are living through hard times. I don't mean just the shortages—you get used to them; you can get by one way or another—but

mai e nimeni sigur. L-au trecut pe linia moartă pe Constantinescu-Iaşi, pe un fondator al partidului, au desfiinţat Ministerul Cultelor, e doar un departament acum, ca mâine o să închidă bisericile, ca în Rusia.

no one has any certainty any more. They've sidelined Constantinescu - Iaşi, a founder member of the Party; they've abolished the Ministry of Religious Affairs—it's just a department now—and maybe tomorrow they'll close down the churches, like in Russia.'

De atâta disperare, vocea abia i se mai auzea. Îmi căutase privirea şi continuase:

He was in so much despair that his voice was barely audible. He sought my gaze and continued:

—Când ai venit acum câteva zile, m-ai găsit în altar scotocind prin hârţoage. Adun acte, documente, planuri, fotografii despre biserica Colţea, sper să fie recunoscută ca monument istoric, şi să fiu numit curator.

'When you came the other day, you found me in the sanctuary rummaging through papers. I'm gathering documents, records, plans, and photographs relating to the Colţea church. I hope it will be recognized as a historic monument, and that I will be appointed curator.'

Vestea ne uluise. La vârsta de cincizeci de ani, tata se pregătea pentru o nouă carieră!

The news astounded us. At the age of fifty, Father was getting ready for a new career!

—E bine să ai o alternativă, mai ales când eşti în plină luptă pentru existenţă. Şi voi la fel. Pregătiţi-vă pentru examen, dar gândiţi-vă şi la alte posibilităţi.

'It's good to have an alternative option, especially when you're struggling for your very existence. And that goes for you too. Study for the exam, but consider other possibilities too.

Vocea era iarăşi clară, liniştitoare. Discuţia nu numai că ne făcuse bine la toţi, dar produsese o schimbare radicală în relaţia mea cu tata. Din acea zi, l-am văzut cu alţi ochi.

Once again his voice was clear, reassuring. Not only had the discussion done us all good, but it had produced a radical change in my relationship with my father. From that day on, I saw him in a different light.

Alexandru Teodorescu

Juvenile Cell: Five Years in the Jails and Labour Camps of Communist Romania
Celula de Minori
Parallel Texts

The highschool Matei Basarab

Contemporary Literature Press

http://editura.mttlc.ro
2016

21 septembrie 1958

După ce a plecat la biserică tata, m-am apucat de lecții, dar, pe măsură ce se apropia ora când trebuia să mă duc la întâlnire, eram tot mai neliniştit, şi nu mă mai puteam concentra. Am renunțat şi aşteptam să prind ocazia s-o şterg englezeşte, ca să scap de întrebările mamei, dar n-a fost chip.

—Unde te duci la ora asta?

—M-a invitat Ică la el.

Am amuțit-o. Poate prefera să rămân acasă, dar o invitație din partea premiantului clasei nu se refuză.

—Vezi să nu stai pe capul oamenilor. La unu cel târziu să vii la masă!

M-am bucurat că am scăpat aşa de uşor, şi nu a trebuit s-o mint. În stradă am ezitat puțin. Dacă o luam pe Negustori, ajungeam mai repede, dar inima mă îndemna să merg pe Mântuleasa, să mai trec o dată prin fața casei Florentinei. Poate ne întâlneam. N-a fost să fie, cred că dormeau toți, era duminică! Am ajuns la timp pe strada Şepcari, unde locuia Ică.

Mă aşteptam să-l găsesc singur şi

21 September 1958

After Father had gone to the church, I got down to my study, but as the time approached when I had to go to the meeting, I became more and more restless and I could no longer concentrate. I gave up, and I was waiting to grab the chance to slip out and avoid Mother's questions, but it was impossible.

'Where are you going at this hour?'

'Ică's invited me round to his place.

That silenced her. Maybe she would rather I stayed at home, but an invitation from the class prize-winner was not to be refused.

'See you don't make a nuisance of yourself. And be back for lunch by one at the latest!'

I was glad I had escaped so easily and that I hadn't had to lie. Out in the street, I hesitated a little. If I went by Negustori Street, I would get there faster, but my heart urged me to go by Mântuleasa and pass once more in front of Florentina's house. Perhaps we would meet. But it wasn't to be—being Sunday, I think they were all asleep! I got to Şepcari Street, where Ică lived, on time.

I was expecting to find him

cred că am făcut ochii mari când i-am văzut pe Noni şi pe alţi colegi din liceu. N-am mai avut timp să vorbim. Gazda a dat semnalul de plecare. În sufragerie ne-am întâlnit cu doamna Stoica, care ne-a întrebat ce program avem. Ică s-a grăbit să răspundă:

—Mergem în Parcul Libertăţii!

—Profitaţi de duminica asta însorită, vă aşteaptă un an greu!

Am rămas în urmă cu Noni. Mergeam unul lângă altul, tăcuţi. Ne preocupa probabil acelaşi gând, şi nu ştiam cum să începem discuţia. Eram prieteni, colegi de bancă, locuia la două, trei străzi de mine, pe Ştefan Mihăileanu, şi ne vedeam adesea când la el, când la mine.

—Când a vorbit Ică cu tine? l-am întrebat.

—Săptămâna trecută.

—Tot în pauza mare?

Noni a dat din cap şi a mărit pasul, ca să îi prindem din urmă pe Ică, Dick şi Piţi. Ică avea un fuleu impresionant, pentru Dick nu era nici o problemă, şi el era înalt, dar sărmanul Piţi făcea eforturi supraomeneşti să nu rămână în urmă. Nici ei nu vorbeau. Nu era multă lume pe străzi la ora aceea matinală. Nu era nici nouă, şi grupul

alone, and I think my eyes must have opened wide when I saw Noni and other classmates there. There was no time to talk. Our host gave the signal to go. In the dining room we met Mrs Stoica, who asked us what our programme was. Ică quickly replied:

'We're going to the Liberty Park!'

'Make the most of this sunny day. You've got a hard year ahead!'

I lagged behind with Noni. We were walking side by side, silent. We were probably troubled by the same thought, but we didn't know how to start the discussion. We were friends, desk mates, he lived just a couple of streets away, on Ştefan Mihăileanu Street, and we often met either at his place or at mine.

'When did Ică speak to you?' I asked him.

'Last week.'

'In the long break too?'

Noni nodded and stepped faster so we could catch up with Ică, Dick, and Piţi. Ică had an impressive stride. It was no problem for Dick, because he was tall too, but it took a superhuman effort for poor Piţi to keep up with them. They weren't talking either. There weren't many people in the streets at that hour in the morning. It wasn't even nine

nostru atrăgea atenția: se vedea de la o poştă că suntem elevi. PIți chiar purta uniformă.

o'clock yet, and our little group attracted attention. You could see at a glance that we were pupils; Piți was even wearing his uniform.

Ne-a primit Dan. Părinții lui nu erau acasă. Locuia într-un apartament cu trei camere la etajul al doilea. Am intrat în sufragerie, unde ne aşteptau Vlad Dinu de la B, Mălăcilă Valeriu de la A, şi Dan. Am dat mâna cu ei, şi ne-am aşezat. Ică a propus să îi aşteptăm pe cei care întârzie.

Dan welcomed us in. His parents weren't at home. He lived in a three-room flat on the second floor. We went into the dining room, where Dinu Vlad from 11B, Valeriu Mălăcilă from 11A, and Dan himself had been waiting for us. We shook hands with them and sat down. Ică proposed that we should wait for the latecomers.

În cele din urmă a luat o listă de pe masă, s-a uitat atent la noi şi a deschis discuția:

—Lipsesc patru: Stancu Puiu Costel ajunge mai târziu. Furtună Dumitru de la B a promis că vine. Bunescu Paul şi Spătaru Ion Hugo, pe care i-am cunoscut prin Noni, au spus că se mai gândesc. Nu putem să-i aşteptăm la nesfârşit. Începem. În discuțiile purtate am fost toți de acord să ne apărăm drepturile, să ne opunem dictaturii comuniste impuse de ruşi. De unul singur nu ai nici o şansă, dar împreună suntem o forță. Trebuie să ne organizăm.

A făcut o pauză, poate aştepta reacțiile noastre. Nu ştiu ce gândeau ceilalți, dar mie mi s-a părut lucru cel mai normal ca el să conducă discuția. A

In the end he took a list from the table, looked carefully at us, and opened the discussion:

'There are four absent: Costel Stancu Puiu is coming later. Dumitru Furtună from 11B promised to come. Paul Bunescu and Hugo Spătaru Ion, who I met through Noni, said they would think about it. We can't wait for them forever. Let's begin. In our discussions, we all agreed to stand up for our rights, and to oppose the Communist dictatorship imposed by the Russians. On your own you have no chance, but together we are a force. We have to organize.'

He paused, perhaps waiting for our reactions. I don't know what the others were thinking, but to me it seemed perfectly natural that he should

luat câteva hârtii în mână şi a continuat:

—Am conceput un statut. Dau citire capitolului I: „Scopul şi obiectivele înfiinţării organizaţiei". Vă rog să ascultaţi fiecare articol cu atenţie. Am scris până acum şase. Întâi citim, dezbatem şi aprobăm statutul, apoi vorbim despre numele pe care îl va purta organizaţia.

Avea o voce solemnă, era seriozitatea în persoană. Obiectivul principal era eliberarea ţării, instaurarea unui regim democratic şi reînvierea sentimentului naţional. Formularea mi se părea mult prea generală, având în vedere problema care ne preocupa pe majoritatea dintre noi, iar scopul părea peste puterile noastre. M-am uitat la ceilalţi. Ascultau toţi tăcuţi, încordaţi. Ică a continuat. Pentru realizarea scopului propus, statutul prevedea folosirea celor mai diverse metode de la propagandă până la insurecţia armată. Cred că mi-a pierit zâmbetul. Când Ică îmi vorbise de întâlnire, îmi imaginasem o discuţie serioasă, cel mult organizarea unui protest. Ce îşi propunea să facem ne depăşea total. Scopurile erau nobile, te înflăcărau, dar eram noi în stare să le realizăm? Nu pusesem mâna pe o armă niciodată, şi cred că nici ceilalţi. M-a curprins o ameţeală teribilă, îmi vâjâia

lead the discussion. He picked up some sheets of paper and continued:

'I have devised our statutes. I hereby read Chapter 1: "The aims and objectives for which the organization is founded". Please listen carefully to each article. I've written six so far. First we'll read, debate, and approve the statutes, and then we'll talk about the name the organization is going to bear.'

He had a solemn voice; he was seriousness personified. The principal aim was the liberation of the country, the installation of a democratic regime, and the revival of national feeling. The way it was formulated seemed to me far too general, given that most of us were mainly concerned about one particular problem, and the aims seemed beyond our powers. I looked at the others. They were all listening in silence, tensed. Ică read on. In order to achieve the proposed aim, the statutes provided for the use of the most diverse methods, ranging from propaganda to armed insurrection. I think my smile faded. When Ică had talked to me about the meeting, I had imagined a serious discussion, at the most organizing a protest. What he was proposing we should do was way out of our depth. The aims were noble, and stirring, but were we capable of achieving them? I

capul, nu mă mai puteam concentra, făceam eforturi imense să înțeleg ce citea. Tot ce mi-a rămas în minte era „răzbunarea suferințelor poporului". Nu puteam trece cu uşurință peste educația creştină primită acasă, peste cele zece porunci.

—Mai e un articol, nu l-am scris încă, dar vi-l pot spune: Fetele nu sunt admise în organizație! Sunt slabe, ne pot trăda!

—Te-am prins! a strigat Piți. Ți-e gândul numai la fete!

—Şi zi aşa, „fetele sunt slabe!" Am o vecină de două ori cât mine! a râs Valeriu.

Atmosfera s-a destins. Dick se uita la noi cu reproş, Ică zâmbea îngăduitor. Înainte să treacă la capitolul II, ne-a întrebat dacă avem vreo modificare de făcut. Dinu şi cu mine am încercat să spunem cu jumate de gură că ar trebui să ne propunem obiective pe măsura forțelor noastre, pe care să le putem atinge, dar ne-au închis gura repede, aducându-ne aminte că meritul nu mai era cheia succesului în zilele noastre.

had never handled a weapon in my life, and nor I think had the others. I was seized by a terrible dizziness; my head was buzzing; I could no longer concentrate; I had to make an enormous effort to understand what he was reading. All that stuck in my memory was 'avenging the sufferings of the people'. I couldn't lightly pass over the Christian education I had received at home, the Ten Commandments.

'There is one more article. I haven't written it yet, but I can tell you: Girls are not admitted to the organization! They are weak, and they can betray us!'

'Got you!' shouted Piți. 'You can't stop thinking about girls!'

'And what do you mean: "Girls are weak"? The girl next door to me is twice my size!' laughed Valeriu.

The atmosphere became more relaxed. Dick looked at us reproachfully, while Ică smiled indulgently. Before moving on to Chapter 2, he asked us if we had any modifications to make. Dinu and I tried half-heartedly to say that we ought to set ourselves objectives better matched to our strength, objectives that we could actually attain, but they quickly shut us up, reminding us that merit was no longer the key to success in the present

time.

Capitolul II, „Mijloacele şi sfera de acţiune", trata despre manifeste, un mijloc esenţial de propagandă, despre sabotarea Uniunii Tineretului Muncitor (cine o lua în serios?!), despre culegerea de informaţii despre obiectivele militare (acest punct a trecut aproape neobservat), despre procurarea de armament (ne-am dat drumul la imaginaţie, am făcut apel la lecturile noastre, şi ne-am întrecut în tot felul de propuneri, una mai fantezistă ca alta), despre ascultarea posturilor de radio străine (ascultam toţi Europa Liberă, Vocea Americii, dar lista lui Ică era lungă).

Chapter 2, 'Means and sphere of action', dealt with pamphlets, an essential means of propaganda, with sabotaging the Union of Young Workers (who took that seriously?!), with collecting information about military targets (this point passed almost unnoticed), with obtaining armaments (we let our imaginations run riot, inspired by the books we had read, and outdid one another with all sorts of ever more fantastic proposals), and with listening to foreign radio stations (we all listened to Radio Free Europe and Voice of America anyway, but Ică had a long list).

Capitolul III, „Organizarea şi disciplina internă", a avut un caracter practic: au fost aleşi membrii consiliului de conducere—Ică şeful organizaţiei, Dinu şef-adjunct, Dan şeful biroului de acţiuni, Dick secretarul particular al şefului organizaţiei. Tot din conducere făcea parte Gelu Furtună, responsabilul financiar. Statutul prevedea o cotizaţie de 5 lei săptămânal, era o sumă destul de mare pentru mulţi dintre noi, trebuia să intru în economii! Dick a spus clar că nu poate plăti.

Chapter 3, 'Organization and internal discipline', had a practical character: the members of the leadership committee were chosen—Ică the leader of the organization, Dinu the deputy leader, Dan the head of the actions office, Dick the leader's private secretary. Also in the council was Gelu Furtună, who was in charge of finances. The statutes established a subscription of 5 lei per week: it was quite a large sum for many of us, and we had to fall back on our savings! Dick said outright that he couldn't pay.

Şeful a cerut să facem linişte, urma să citească două articole

The leader called for silence, as he was going to read two fundamental

fundamentale, cel despre „disciplina desăvârşită în acceptarea şi executarea celor hotărâte de superior" şi articolul 6, privind pedepsirea celor ce „vor trăda nobilile noastre idealuri". Abia acum s-a făcut linişte!

Articolul 6 era poate necesar, nu ştiu, nu aveam experienţă, dar mi-a lăsat un gust amar. Eram toţi conştienţi că acţiunea noastră era extrem de periculoasă, că soarta organizaţiei şi a noastră depindea de fiecare, dar noi eram colegi, prieteni. Cum era să trădăm, cum era să pactizăm cu cei ce ne încălcau drepturile? Problema mă preocupa într-atât, încât n-am mai ascultat ce citea Ică. Auzeam ca un ecou sfârşitul unor fraze: „caracterul democratic", „deciziile importante luate prin vot", „Frontul Eliberării Naţionale", „listă cu inţiala numelui". Nu am reacţionat decât în momentul când mi-am auzit numele: S–8. L-am întrebat pe Dick:

—A spus cumva numele organizaţiei?

—Da. „Frontul Eliberării Naţionale"!

M-a lăsat cu gura căscată. M-am uitat în jur, eram opt tineri, pieptănaţi şi îmbrăcaţi corect, zâmbindu-ne prietenos unul altuia, şi m-am întrebat

articles, the one about 'the utmost discipline in accepting and carrying out the decisions of a superior', and article 6, concerning the punishment of those who 'betray our noble ideals'. Only then was there silence!

Perhaps Article 6 was necessary—I don't know, I had no experience—but it left me with a bitter taste. We were all aware that our action was extremely dangerous, that the fate of the organization and our own fates depended on each of us, but we were classmates, friends. How could we betray, how could we make a pact with those who were treading on our rights? The problem troubled me so much that I no longer listened to what Ică was reading. I heard the ends of some sentences like an echo: 'democratic character', 'important decisions taken by vote', 'National Liberation Front', 'list of initials'. I didn't react until the moment when I heard my own name: S–8. I asked Dick:

'Did he say what the name of the organization is?'

'Yes, "The National Liberation Front"!'

I was stunned. I looked around me. I saw eight young men, respectably dressed with tidy haircuts, smiling in a friendly way at one another, and I

câți trebuie să ni se alăture ca să formăm un front.

Şeful ne-a anunțat prima acțiune pe 1 octombrie: redactarea, multiplicarea şi răspândirea unui manifest legat de sărbătorirea a doi ani de la Revoluția din Ungaria, pe care avea să îl scrie Dan, şeful biroului de acțiuni. Organizarea se va face în cadrul şedinței pe care o vom ține pe data de 27 septembrie, tot la Dan.

Următorul punct pe ordinea de zi a şedinței de constituire a fost aparte: ne-am făcut autobiografia verbal. Ştiam că suntem leat 1941, cu excepția lui Ică născut în februarie ′42. Credeam că ne lega faptul că suntem colegi de clasă, confruntați cu aceleaşi probleme: originea socială, lipsa de perspective, nedreptatea. Legătura noastră era însă mult mai puternică, după cum ne-am dat curând seama ascultând primele autobiografii.

Dan tocmai se pregătea să înceapă, când cineva a sunat la uşă. Ne-am uitat îngrijorați unii la alții dar ne-am liniştit când gazda a revenit însoțită de Gelu, colegul de la B. Ică a profitat de întrerupere şi a întrebat dacă vreunul dintre noi avea sau a avut părinții arestați. Ultimul venit a răspuns primul:

wondered how many more it would take to form a ‘front’.

The leader announced our first action for 1 October: the drafting, multiplication, and distribution of a pamphlet marking the second anniversary of the Revolution in Hungary, which was to be written by Dan, the head of the actions office. This would be organized at the meeting that we were to hold on 27 September, again at Dan’s.

The next item on the agenda of the constitutive meeting was something different: we gave our verbal auto-biographies. I knew that we were all children of 1941, except for Ică, who was born in February 1942. I thought we were bound together by the fact that we were classmates facing the same problem: social origin, lack of prospects, injustice. However our bond was much stronger than that, as we soon found out when we listened to the first autobiographies.

Dan had just got ready to start when someone rang the doorbell. We looked at each other anxiously but we were relieved when he returned with Gelu, our classmate from 11B. Ică took advantage of the interruption to ask if any of us had parents who were or had been under arrest. The last to come was

—Tata a fost la Canal!

—Al meu e în închisoare.

Acum înțelegeam de ce era Dan atât de îndârjit. M-am uitat la Valeriu, şi aşteptam să spună şi el, dar tăcea. Nu mai ştiam exact când mi-a arătat Şerban, „intelectualul“ grupului meu de prieteni, un articol pe prima pagină din *România liberă* despre procesul intentat celor care sabotaseră construcția Canalului Dunăre–Marea Neagră, „groparul burgheziei“, cum l-a numit Dej. Când un proiect eşua, când o uzină nu-şi îndeplinea planul, vinovat era întotdeauna un sabotor, un duşman al poporului. „Partidul nu greşea niciodată, membrii lui erau cei mai buni fii ai poporului.“ Printre condamnați se afla şi inginerul agronom Mălăcilă. Poate era o simplă coincidență de nume.

Toți au vorbit despre sfârşitul brusc, traumatic al copilăriei. Părinții făceau eforturi mari ca să ne protejeze, dar venirea la putere a comuniştilor a însemnat pentru familiile noastre persecuție, prigoană, arestare. Bunicii erau de la țară, oameni gospodari, munciseră şi agonisiseră ca să-şi trimită copiii la studii. La ei ne petreceam

the first to answer:

'Dad was at the Canal!'

'Mine's in prison.

Now I understood why Dan was so determined. I looked at Valeriu expecting him to say something too, but he kept quiet. I couldn't remember exactly when Şerban, the 'intellectual' of my group of friends, had shown me an article on the front page of *Free Romania* about the trial of those who had sabotaged the construction of the Danube–Black Sea Canal, 'the gravedigger of the bourgeoisie' as Gheorghiu-Dej had called it. When a project failed, when a factory couldn't meet its production quota, it was always the fault of a saboteur, an enemy of the people. 'The Party is never wrong; its members are the finest sons of the people.' Among those sentenced had been an agronomic engineer called Mălăcilă—but the name might just have been a coincidence.

They all talked about the sudden, traumatic, end of their childhood. Our parents had made great efforts to protect us, but what the coming to power of the Communists had meant for our families was persecution, oppression, arrest. Our grandparents were country people, good householders, who had worked hard

vacanțele de vară. Se pomeniseră peste noapte chiaburi, duşmani ai poporului, ei, care erau fruntaşii satului. Ce copil poate să rămână indiferent, să se mai joace liniştit, când bunicul lui e ridicat la miezul nopții, când toată familia e aruncată în stradă?

Nici acum nu-i era mai uşor lui Noni să povestească noaptea de 11 spre 12 iunie 1948, când un tovarăş de la raion, primarul, secretarul de partid şi jandarmul din sat veniseră la miezul nopții să naționalizeze moara de la Dorobanțu, unde locuia familia Chioseaua. N-avuseseră voie să-şi ia din propria casă decât lucrurile personale. Pentru fratele mai mic, care nu avea nici cinci ani, cei patru reprezentanți ai noii puteri erau monştrii din poveşti care-i pedepseau pe copiii neascultători. Plângea şi căuta adăpost la mama lui. Se duseseră la bunici.

Nu se mulțumiseră cu averea familiei. Urmase o perioadă de hărțuire a tatălui, care trebuise să se ascundă ca să nu fie arestat. Comuniştii nu veneau ziua să ridice oamenii, veneau noaptea, ca hoții. Săptămâni de-a rândul tatăl lui

and struggled to send their children to study. We had spent our summer holidays with them. They had found themselves classified overnight as *chiaburi*, enemies of the people—they, who had been the leading figures in their villages. What child could remain indifferent, could go on playing without a care, when his grandfather was taken away at midnight, when the whole family was thrown out into the street?

Even now, it was still not easy for Noni to tell of the night of 11 to 12 July 1948, when a comrade from the district, the mayor, the Party secretary, and the village gendarme had come at midnight to nationalize the mill at Dorobanțu where the Chioseaua family lived. They had not been allowed to take anything from their own house except personal items. For his younger brother, who was only five, the four representatives of those now in power were the fairy-tale monsters that punished disobedient children. He had cried and sought the shelter of his mother. They had gone to stay with their grandparents.

The comrades had not been content to take the family's property. There had followed a period of harassment for their father, who had had to hide in order not to be arrested. The Communists didn't come to pick people

Noni stătuse ziua cu familia şi noaptea se ascundea în pădure.

up in the daytime; they came at night, like thieves. For weeks, Noni's father had spent the day with his family and at night had hidden in the forest.

Părinții trebuiau să facă față influenței tot mai mari a şcolii asupra copiilor lor. Ce fusese oare în sufletul tatălui când băiatul mai mic îl întrebase dacă şi el a fost exploatator. Promisese să le dea răspunsul când avea să fie momentul. Într-o zi de vară, s-au dus toți la Dorobanțu unde sătenii s-au adunat în jurul lor. Din toate colțurile se auzeau strigăte:

The parents had had to face up to the growing influence of school on their children. Imagine how the father had felt when the little boy had asked him if he had been an exploiter too. He had promised to give them the answer when the right moment came. One summer's day they had gone together to Dorobanțu, and the villagers had gathered round them. From all directions they could hear shouts:

—De ce ne-ai părăsit, domnule Vasile?

'Why have you left us, Mr Vasile?'

—Ne-au luat tot!

'They've taken everything from us!'

—Am ajuns în sapă de lemn!

'We haven't a penny left!'

Din acea zi frații Chioseaua au fost imuni la propaganda lor.

From that day on, the Chioseaua brothers were immune to the comrades' propaganda.

Şi Dan trăise ceva asemănător la vârsta de unsprezece ani. Era cu bunica acasă, părinții erau la tribunal, când o grupă de activişti, de utemişti de la Fabrica de Timbre, unde lucrase tatăl său ca funcționar, năvăliseră peste ei şi îi scoseseră cu mobilă cu tot în stradă.

Dan had experienced something similar at the age of eleven. He had been with his grandmother at home, while his parents were at the courthouse, when a group of activists, Union of Young Workers members from the Stamp Factory where his father worked as a clerk, had burst in and thrown them out into the street, furniture and all.

—Aşa pățesc reacționarii care se

'This is what happens to the

ascund printre noi, muncitorii! strigase la ei şeful hoardei, în timp ce îi îmbrâncea pe Dan şi pe bunica lui afară din casă.

Cum depistau pe cineva cu studii superioare, ca tatăl lui Dan, licențiat în litere şi filozofie, care nu voia „să se încadreze", să intre în partid, îl dădeau afară din serviciu. Când se întorseseră de la tribunal cu hotărârea judecătorului că aveau dreptul să locuiască în continuare în casa fabricii, părinții lui Dan îşi găsiseră băiatul şi mama în stradă, păzind mobila. În zadar se duseseră la autorități cu decizia tribunalului, nu conta decât ce spunea Partidul.

Nici familia lui Dinu nu avusese o soartă mai bună. Tatăl lui fusese ofițer în Armata Regală, şef al Seviciului de Infrastructură de la Departamentul Aviației al Ministerului de Război. În 1947 maiorul Vlad fusese demis din funcție. Ofițerii de carieră cu studii superioare şi loiali regelui erau înlocuiți cu prizonierii care se întorseseră din Siberia cu diviziile „Tudor Vladimirescu" şi „Horia, Cloşca şi Crişan". Majoritatea erau soldați obişnuiți să primească ordine, să le execute. Guvernul „democratic" al dr. Petru Groza începuse acțiunea de

reactionaries who hide among us workers!' the leader of the gang had shouted at them as he shoved Dan and his grandmother out of the house.

Whenever they identified someone with higher education, like Dan's father, a graduate in literature and philosophy, who didn't want to 'fit in' and join the party, they put them out of their job. When they returned from the court with the judge's ruling that they had the right to continue living in the factory's house, Dan's parents had found the boy and his grandmother in the street, guarding their furniture. In vain they had gone to the authorities with the court ruling: all that counted was what the Party said.

The fate of Dinu's family had been no better. His father had been an officer in the Royal Army, the head of the Infrastructure Service of the Aviation Department of the War Ministry. In 1947, Major Vlad had been removed from his post. Career officers with higher education who were loyal to the King were replaced with returning prisoners of war who had come back from Siberia with the 'Tudor Vladimirescu' and 'Horea, Cloşca, and Crişan' divisions. The majority were private soldiers accustomed to receiving orders and carrying them out.

„democratizare“ a armatei.

The ‘democratic’ government of Dr Petru Groza had begun the action of ‘democratizing’ the army.

În dosarul de la cadre al tatălui său era scris „ofițer deblocat“, ceea ce echivala cu „duşman al poporului“. Atârna greu la dosar şi faptul că socrul lui fusese primar liberal „ridicat administrativ“. Îl ținuseră doi ani în închisoare fără proces, fără să fie condamnat, până semnase actul de „cedare“ a pământurilor pe care le avea. După ’48, de îndată ce tovarăşii de la cadre dădeau peste ştampila pusă pe soarta maiorului Vlad, tatăl lui Dinu era dat afară din orice serviciu şi lipsit de salariul de mizerie pentru o muncă sub calificarea unui ofițer, dar pe care trebuia s-o facă ca să-şi crească copiii, pe Dinu şi pe Carmen, sora lui mai mică. Urma o nouă căutare, o nouă slujbă, o nouă concediere.

In his father’s service record, they wrote ‘discharged officer’, which was as much as to say ‘enemy of the people’. It weighed heavily on his file that his father-in-law had been a Liberal mayor who had suffered ‘administrative arrest’. They had held him for two years in prison without a trial, without being sentenced, until he had signed the papers ‘ceding’ the land that he owned. After 1948, whenever the comrades in personnel came across the stamp that had sealed the fate of Major Vlad, Dinu’s father had been thrown out of every job and deprived of the wretched salary, well below the qualifications of an officer, that he had had to work for in order to raise his children, Dinu and his younger sister Carmen. Each time there would follow another search, another job, another firing.

Cât timp poate suporta un om destinul lui Sisif? Lumea se întorcea pe dos: cel care îşi riscase viața ca să apere patria era duşman, iar cel ce executa ordinele Moscovei era erou! Voiau să creeze omul de tip nou cu trupul în țară şi capul la ruşi.

How long could a man bear the destiny of Sisyphus? The world was turning upside down: he who had risked his life to defend his country was the enemy, while he who carried out the orders of Moscow was the hero! They wanted to create a new type of man, with his body in his own country and

his head in Russia.

—Tata e grav bolnav. Ăştia îl omoară cu zile!

'Dad is seriously ill. They're driving him to his grave!'

Dinu a pus degetul pe rană! Părinții suportau toată batjocura de dragul nostru şi plăteau cu sănătatea, dar nu aceasta era soluția! M-a impresionat povestea lui, zugrăvea noua societate bazată pe ură, pe lupta de clasă, pe abuz. Nu întinzând şi celălalt obraz puteai schimba această lume. Toate îndoielile avute la începutul şedinței de constituire s-au risipit. Vedeam acum clar drumul, lupta noastră pentru o societate dreaptă, fără comunişti, fără minciuna lor care puțea a trădare de țară.

Dinu had put his finger on the wound! Our parents were bearing all this mockery for our sake, and they were paying with their health, but this was not the solution! I was impressed by his story, by the way he depicted the new society based on hatred, class struggle, and abuse. It wasn't by turning the other cheek that you could change this world. All the doubts I had had at the start of the meeting were dispelled. I could see the way ahead clearly now: our struggle for a just society, without Communists, without their lies that stank of betrayal of the country.

Se făcuse douăsprezece şi un sfert. Trebuia să punem capăt întâlnirii. Ne-am hotărât să ne spunem fiecare povestea într-o altă şedință. Aflaserăm imens de mult, ne clarificaserăm unele gânduri, eram mai hotărâți să instaurăm un nou regim mai drept, mai bun.

It was a quarter past twelve. We had to bring the meeting to an end. We decided each to tell our stories on another occasion. We had found out a great deal; we had clarified some thoughts; we were more determined to bring in a new regime—fairer and better.

Am plecat de la Dan în grupuri mici, eram vigilenți. Eu am plecat cu Noni şi în ultima clipă ni s-a alăturat Dick.

We left Dan's in small groups, keeping careful watch. I left with Noni, and at the last minute Dick joined us.

Am mers o bucată de drum în

We went part of the way in

tăcere.

—Dick, tu eşti născut în Bucureşti?

—Nu, în Sibiu.

—Vorbeşti româna ca noi. Tata a cumpărat un motor german pentru moară şi a adus un meşter sas să-l monteze. Abia scotea două vorbe în română.

—N-am vorbit româneşte până la şase ani. De teamă să nu fim deportaţi, am plecat din Sibiu în ′46 şi ne-am dus la moşia unui prieten al părinţilor, la Perieţi. Tata se ocupa de fermă, repara utilajele, îi ajuta şi pe ceilalţi săteni. Acolo am învăţat româneşte.

Moşia fusese naţionalizată în ′48, dar pe tatăl lui îl păstraseră, repara orice. I se dusese vestea, şi fusese angajat la Gostat în Bucureşti.

În dreptul liceului, drumurile noastre s-au despărţit: Noni a luat-o spre Hala Traian, Dick spre Calomfirescu, eu spre Mântuleasa.

Când am ajuns acasă, slujba se terminase şi poarta mare era deschisă. M-am mai uitat o dată înapoi, m-am închinat şi am intrat în curte. Viaţa mea în clandestinitate începuse.

silence.

‘Dick, were you born in Bucharest?’

‘No, in Sibiu.’

‘But you speak Romanian just like us. My dad bought a German motor for the mill and brought in a Saxon craftsman to set it up. He could barely put together two words in Romanian.’

‘I didn’t speak Romanian till I was six. We left Sibiu in ′46 for fear of being deported, and went to the estate of a friend of my parents, at Perieţi. Dad looked after the farm, repaired the machinery, helped the other villagers. That’s where I learned Romanian.’

The estate had been nationalized in 1948, but they had kept his father on. He could repair anything. His reputation spread and he was taken on by the Gostat plant in Bucharest.

Outside the high school, our paths separated: Noni headed towards the Traian Market Hall and Dick towards Calomfirescu Street, while I turned in the direction of Mântuleasa Street.

When I got home, the service was over and the big gate was open. I took one more look behind me, crossed myself, and went into the yard. My clandestine life had begun.

Alexandru Teodorescu

Juvenile Cell: Five Years in the Jails and Labour Camps of Communist Romania
Celula de Minori
Parallel Texts

53

Excerpts from reviews
Fragmente critice

Contemporary Literature Press

http://editura.mttlc.ro
2016

Autorul înţelege să-şi construiască mărturia din perspectiva tânărului de atunci, cu sinceritatea caracteristică vârstei, ceea ce îi câştigă eroului cărţii un considerabil capital de simpatie. Cititorul vede evenimentele, oamenii şi locurile prin ochii unui băiat de şaptesprezece ani, înzestrat cu spirit de observaţie, empatie şi umor. Lipsesc „miracolele", „premoniţiile", „supranaturalul" deseori prezente în alte opere de memorialistică a detenţiei. Oamenii întâlniţi nu se împart în „eroi", „sfinţi" şi „fiare". Nu se presupune că cititorul ar şti mai mult decât elevul Teodorescu, ceea ce conduce la o remarcabilă vivacitate a scriiturii. Fiecare etapă a detenţiei politice este descrisă cu aplecare asupra detaliilor care compuneau o zi de închisoare la Uranus, la Jilava sau la coloniile de muncă forţată de la Luciu-Giurgeni şi Grădina. Se alcătuieşte un memorabil mozaic al vieţii cotidiene din penitenciar, şi tocmai în aceasta constă marele merit al cărţii. (…) Forţa memoriilor lui Alexandru Teodorescu, aşternute pe hârtie temeinic şi cu aplomb, fac din „Celula de minori" un veritabil roman, care păstrează cititorul aproape, pagină după pagină.

The author has done well in constructing his testimony from the perspective of the young man that he was then, with the characteristic sincerity of youth, thus gaining for the hero of the book a considerable capital of sympathy. The reader sees the events, people, and places through the eyes of a seventeen-year-old boy gifted with a spirit of observation, empathy, and humour. There are none of the 'miracles', 'premonitions', or 'supernatural' elements that often feature in other memoirs of imprisonment. The people encountered do not divide neatly into 'heroes', 'saints', and 'beasts'. It is not assumed that the reader knows more than the schoolboy Teodorescu, and this helps to give the writing a remarkable vivacity. Each stage of his political imprisonment is described with careful attention to the details that made up a day in prison at Uranus or Jilava, or in the forced labour colonies of Luciu-Giurgeni and Grădina. A memorable mosaic of daily life in prison is built up, and it is precisely in this that the great merit of the book lies. [...] The power of Alexandru Teodorescu's memories, set down on paper in a convincing and assured manner, makes *Juvenile Cell* a veritable novel, which keeps its hold on

the reader page after page.

Mariana-Alina Urs

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului şi Memoria Exilului Românesc

Institute for the Investigation of the Crimes of Communism and for the Memory of the Romanian Exile

Contemporary Literature Press

http://editura.mttlc.ro
2016

În ultimul an al "obsedantului deceniu", într-o zi de mai, un licean în preajma examenului de maturitate, e luat din stradă cu o Pobedă neagră şi de atunci cursul vieţii îi este deviat pentru totdeauna. (…) Suferinţele şi nedreptăţile aproape neverosimile se estompează, dar nu se uită. Dovadă stă această carte, care deapănă, cu un calm de invidiat, amintiri despre solidaritate şi demnitate, într-o vreme a dezbinării şi umilinţei. Spre răscumpărarea viselor tânărului de atunci şi a speranţelor stinse ale bătrânilor de la care a avut ce învăţa.

Altfel de studenţie
România literară

In the last year of the 'obsessive decade', one day in May, a high-school student about to sit his baccalaureate is picked up in the street by a black Pobeda, and from then on the course of his life is diverted for ever. [...] The pain of the almost unbelievable sufferings and injustices may fade in time, but they cannot be forgotten. As evidence, we have this book, which, with enviable calm, spins a thread of memories of solidarity and dignity in a time of division and humiliation. For the redemption of the dreams of the young man of back then and the extinguished hopes of the old ones from whom he had something to learn.

Simona Vasilache
'Another sort of studentship'
România literară

… dureroasele şi minunat-tămăduitoarele memorii ale lui Alexandru Teodorescu

… the painful and miraculously healing memories of Alexandru Teodorescu

Pr. Constantin Necula
Complicitatea Culturii
Capital Cultural

Fr. Constantin Necula
'The complicity of culture'
Capital Cultural

Câteva lecturi din ultima vreme mă obligă să vă scriu acum. Le înşir aşa cum s-au aşezat pe sufletul meu: *„Celula de minori. Cinci ani în temniţele şi lagărele de muncă forţată ale României"*, scrisă de admirabilul erou Alexandru Teodorescu (Humanitas, 2015).

Some of the books I have read recently oblige me to write to you now. I present them in the order that they settled upon my soul: 'Juvenile Cell: Five Years in the Jails and Labour Camps of Communist Romania', written by the admirable hero Alexandru Teodorescu (Humanitas, 2015).

Pr. Constantin Necula
Cum ne educăm să educăm

Revista Lumina Nr. 2 2.04.2016

Fr. Constantin Necula
'How we educate ourselves to educate'
RevistaLumina, No. 2, 1 April 2016

Să fiu sinceră, atunci când am cumpărat cartea, neştiind prea multe despre ea, nu i-am oferit şanse prea mari, adică de ce i-ar plăcea unei adolescente de 16 ani, pasionate de ficțiune, matematică şi tehnologie, o carte despre comunism? Ei bine, în momentul de față am o mulțime de motive pentru care sunt convinsă că i-ar plăcea.

Am început cartea imediat după ce am cumparat-o, şi, timp de trei zile, mi-a stat lipită de mâini, am devenit dependentă de poveştile despre lagărele de muncă, de paginile care prezentau fiecare zi petrecută în închisoare alături de Alexandru şi de tovarăşii săi. Îmi doream să termin cu toate activitățile de zi cu zi, doar pentru a mă putea întoarce alături de noii mei prieteni din închisoare. În cele trei zile am fost trup şi suflet alături de personaje, am plâns alături de ei, m-am bucurat, m-am rugat, am învățat ce înseamnă curajul, sacrificiul, prietenia adevărată, am învățat că, dacă tu nu lupți pentru drepturile tale, nimeni altcineva nu o va face. Toată lectura a devenit o experiență de viață care m-a motivat şi m-a făcut să-mi doresc să realizez lucruri mărețe, să pot schimba ceva, să fac tot posibilul pentru a evita

To be honest, when I bought the book, not knowing much about it, I didn't hold out great hopes for it. I mean, why should a sixteen-year old teenager who's into fiction, mathematics, and technology like a book about communism? Well, I now have plenty of reasons to be convinced that they would.

I started reading the book right after I bought it, and for three days I couldn't put it down. I became addicted to the tales about the labour camps, to the pages that presented every day spent in prison alongside Alexandru and his comrades. I wanted to get all my daily activities just to be able to return to my new friends in prison. For those three days, I was there with the characters body and soul. I cried together with them, rejoiced, prayed, learned the meaning of courage, sacrifice, true friendship, learned that if you don't fight for your rights, no one else is going to do it. Reading the book became a life experience that has motivated me to want to achieve great things, to be able to change something, to do everything in my power to prevent such situations.

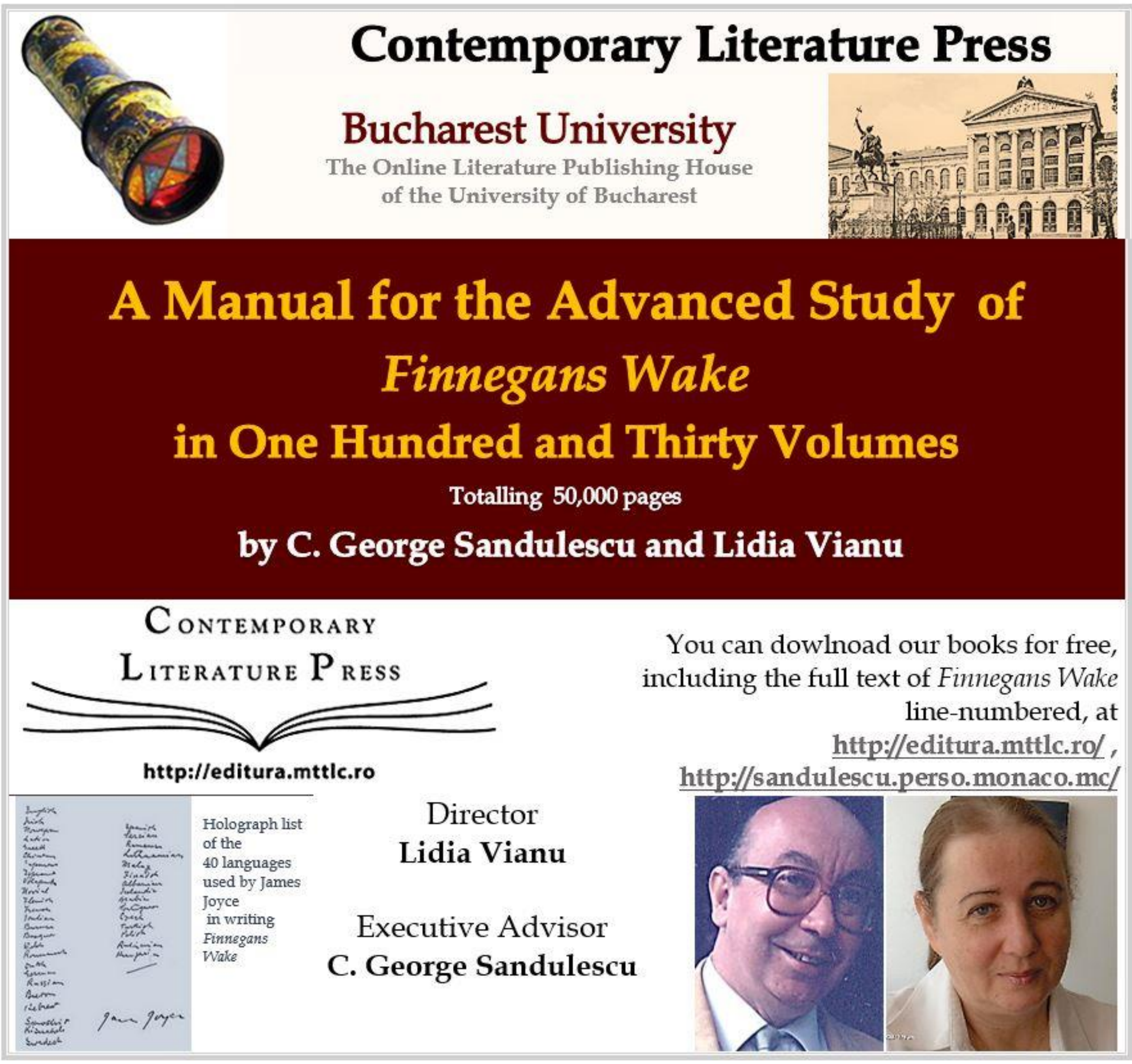
asemenea situații.

Ioana-Roxana Boriceanu

Clasa a IX-a A, Colegiul Național "Andrei Şaguna" Braşov

Class 9A, Andrei Șaguna National College, Braşov

Contemporary Literature Press

http://editura.mttlc.ro
2016